

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Mall för ansökan om tillstånd att utfärda
yrkesexamen

Lärosäte: Göteborgs universitet
Examen: Läkarexamen 360 hp

Förkortningar

AT	Allmäntjänstgöring
BT	Bastjänstgöring
EPA	Entrustable Professional Activities
GU	Göteborgs universitet
KAT	Kirurgiskt anatomiskt träningscentrum
KTC	Kliniskt träningscentrum
LPK	Läkarprogramkommittén
LUR	Läkarutbildningsrådet
OSCE	Objective Structured Clinical Examination
PIL	Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande
PU	Professionell utveckling
SA	Sahlgrenska akademien
ST	Specialisttjänstgöring
SU	Sahlgrenska universitetssjukhuset
VFU	Verksamhetsförlagd utbildning
VGR	Västra Götalandsregionen

Bilagor

1. Lärarresurser vid läkarutbildningen, Göteborgs universitet
2. Utbildningsplan inklusive Entrustable Professional Activities för svensk läkarutbildning
3. Kursplaner inklusive litteraturlistor
4. Nationella examensmål/kurs och termin

Bedömningsområde: Förutsättningar

Aspekt: Yrkesexamen

Bedömningsgrunder:

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Det nya läkarprogrammet vid Sahlgrenska akademien (SA), Göteborgs universitet (GU), kommer att bedrivas i en komplett miljö i samverkan med forskning, hälso- och sjukvård och det omgivande samhället. Programmet fokuserar på en stark vetenskaplig förankring samt välstrukturerade kliniska placeringar styrda utifrån nationella examensmål och kursernas lärandemål. Samarbete med Sahlgrenska universitetssjukhuset (SU), Västra Götalandsregionen (VGR) samt Region Halland i den kliniska delen av utbildningen ger goda förutsättningar för att studenterna ska nå utbildningens examensmål.

Programmets tolv terminer kommer att vara indelade i tre stadier där undervisningen genomgående är studentaktiverande; förutom ämnesundervisning löper en sammanhållen utbildning i professionell utveckling (PU) genom samtliga terminer. Under hela programmet examineras fortlöpande professionella aktiviteter (Entrustable Professional Activities, EPA) (se nedan).

Stadium 1: Basvetenskap och klinisk introduktion

Detta stadium innehåller studier av människan från molekylär nivå till organism och omfattar de första fyra terminerna av programmet. Inledningsvis ges en introduktion till universitetsstudier och den genom programmet löpande undervisningen i PU. Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) introduceras redan under termin 1 genom att studenterna ges tidig yrkeskontakt inom primärvård och senare under stadiet även inom slutenvård. Bedömningar inom undervisnings- och återkopplingsmodellen EPA, ett nationellt kompetensramverk för träning och bedömning av studenternas kliniska kompetenser, introduceras. Grundläggande konsultationskunskap undervisas och examineras under termin 3 och 4. Under detta stadium har studenterna VFU omfattande 9 hp varav 4.5 hp är inom primärvården.

Stadium 2: Klinisk teori och praktik

Stadiet omfattar termin 5-9. Studenternas kunskaper i basvetenskapliga ämnen tillämpas och fördjupas inom kliniska ämnen och stadiet innebär allt mer inslag av VFU i form av placeringar både inom öppen-, sluten- och primärvård. PU och EPA tar större plats med fortlöpande undervisning och examinationer. Stadiet avslutas med en praktisk examination i form av en "Objective Structured Clinical Examination" (OSCE) för att säkerställa att studenterna har uppnått en tillräcklig klinisk kompetens inför det avslutande stadiet. Under detta stadium har studenterna VFU omfattande 73.5 hp varav 7.5 hp är inom primärvården.

Stadium 3: Professionell tillämpning och fördjupning

Stadiet omfattar programmets tre sista terminer. Här ska studenterna bli allt mer självständiga och successivt förberedas för en legitimationsgrundande läkarexamen. Examensarbetet inleder stadiet och de två sista terminerna karakteriseras av längre kliniska placeringar; under termin 11 finns två kliniska placeringar om 9 hp vardera som utgör klinisk fördjupning inom dels en medicinsk disciplin och dels en kirurgisk dito. Under stadiet finns också två individuella fördjupningskurser omfattande 6 hp vardera, en valfri ämneskurs och en valfri klinisk verksamhetsintegrerad fördjupningskurs. På termin 12 finns en längre allmänmedicinsk klinisk placering (10.5 hp) samt VFU inom geriatrik, radiologi och akutsjukvård. Under detta stadium har studenterna VFU omfattande 46 hp varav 10.5 hp är inom primärvården.

	<i>Basvetenskap och klinisk introduktion</i>
Termin 1	Basvetenskap och tidig yrkeskontakt 1, 30 hp
Termin 2	Basvetenskap och tidig yrkeskontakt 2, 30 hp
Termin 3	Basvetenskap och klinisk introduktion 1, 30 hp
Termin 4	Basvetenskap och klinisk introduktion 2, 30 hp
	<i>Klinisk teori och praktik</i>
Termin 5	Klinisk teori och praktik 1, 30 hp
Termin 6	Klinisk teori och praktik 2, 30 hp
Termin 7	Klinisk teori och praktik 3, 30 hp
Termin 8	Klinisk teori och praktik 4, 30 hp
Termin 9	Klinisk teori och praktik 5, 28.5 hp, Examensarbete 1, 1.5 hp
	<i>Professionell tillämpning och fördjupning</i>
Termin 10	Examensarbete 2, 28.5 hp, Global hälsa 1.5 hp
Termin 11	Professionell tillämpning och fördjupning 1, 24 hp, Valbar kurs 1, 6 hp
Termin 12	Professionell tillämpning och fördjupning 2, 24 hp, Valbar kurs 2, 6 hp

Terminsbeskrivning

Termin 1

Basvetenskap och tidig yrkeskontakt 1, 30 hp

Kursen innehåller en introduktion till högskolestudier samt de basvetenskapliga ämnena *biokemi, cellbiologi, histologi och anatomi*. Undervisningen ger en översikt över människokroppens uppbyggnad från molekyl till organism. Tidig yrkeskontakt sker genom VFU där träning i samarbetet mellan läkare och patient startar. VFU sker inom primärvården (1.5 hp).

Termin 2

Basvetenskap och tidig yrkeskontakt 2, 30 hp

Under kursen ges undervisning i *fysiologi, cellbiologi och immunologi* om kroppens funktioner från cellulär nivå till organ vilket lägger grunden för fortsatt förståelse för uppkomsten av ohälsa och sjukdom. VFU sker inom tidig yrkeskontakt med introduktion av undervisning i ett personcentrerat arbetssätt. VFU sker inom slutenvård (1.5 hp).

Termin 3

Basvetenskap och klinisk introduktion 1, 30 hp

Undervisningen inom kursen omfattar ämnena *klinisk anatomi, radiologi, utvecklingsbiologi, cellbiologi och konsultationskunskap*. Den kliniska anatomin utgör grunden för fysikalisk undersökning och integreras med undervisning i praktiska statustekniker och tolkning av radiologiska bilder. VFU omfattar 3 hp varav 1.5 hp inom primärvård.

Termin 4

Basvetenskap och klinisk introduktion 2, 30 hp

De ingående ämnena i kursen är *patologi, genetik, farmakologi och konsultationskunskap*. Sjukdomsmekanismer och deras uttryck i vävnader samt sjukdomsgenetik studeras, även sjukdomars behandling med farmaka ingår i kursen. VFU omfattar 3 hp varav 1.5 hp inom primärvård.

Termin 5

Klinisk teori och praktik 1, 30 hp

Under femte terminen ges undervisning i *infektionssjukdomar, immunologi, mikrobiologi, allergologi, venereologi samt reumatologi*. Undervisningen är integrerad mellan basvetenskapliga och kliniska ämnen. Fokus ligger på diagnostik och behandling av vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd inom de kliniska ingående ämnena. VFU sker inom infektionssjukdomar, reumatologi, och klinisk mikrobiologi (6 hp) samt 1.5 hp inom primärvård.

Termin 6

Klinisk teori och praktik 2, 30 hp

Ämnen som ingår i kursen är *allmän internmedicin, akutmedicin, diabetologi, endokrinologi, gastroenterologi och hepatologi, hematologi, kardiologi, lungmedicin, njurmedicin, allmänmedicin, klinisk farmakologi, klinisk kemi, klinisk fysiologi, samt radiologi/strålskydd*. Undervisningen är fokuserad på handläggning av vanliga, allvarliga och akuta internmedicinska sjukdomstillstånd. VFU omfattar 15 hp varav 3 hp inom primärvården.

Termin 7

Klinisk teori och praktik 3, 30 hp

Kursen består av teoretiska och praktiska moment inom följande ämnesområden: *kirurgi (gastrointestinal-, bröst-, endokrin-, hand-, kärl- och plastikkirurgi) inkluderande trauma samt delar av gastroenterologi och hepatologi*. Vidare ingår *ortopedi, urologi, anesthesiologi med intensivvård, radiologi/strålskydd samt onkologi*. Studenten ska inom kursens områden kunna diagnostisera och behandla vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd. VFU omfattar 18 hp varav 3 hp inom primärvård.

Termin 8

Klinisk teori och praktik 4, 30 hp

Under kursen inhämtas kunskaper i *klinisk neuroanatomy* samt *psykiatri, neurologi, öron-näsa-halssjukdomar och oftalmologi*. Inom kursens områden ska studenten kunna diagnostisera och behandla vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd. Kursen innehåller också träning i att leda och samordna medicinskt omhändertagande i ett interprofessionellt team i simulerad miljö. VFU omfattar 15 hp.

Termin 9

Klinisk teori och praktik 5, 28.5 hp

I kursen ingår ämnena *barnmedicin, neonatologi, barnkirurgi, barnortopedi, barn- och ungdomspsykiatri, gynekologi, reproduktionsmedicin och obstetrik, klinisk genetik samt dermatologi*. Studenterna ska inom kursens områden kunna diagnostisera och handlägga vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd samt redogöra för barns psykomotoriska utveckling. VFU omfattar 18 hp.

Examensarbete 1, 1.5 hp

Under kursen ska studenterna upprätta och redovisa en projektplan för det vetenskapliga examensarbetet.

Termin 10

Examensarbete 2, 28.5 hp

Kursen ska ge fördjupad förståelse för forskningsprocesser och ett vetenskapligt förhållningssätt genom att studenten utför ett självständigt vetenskapligt arbete inom en medicinsk relevant frågeställning. Arbetet kan vara experimentellt, epidemiologiskt, kliniskt eller bestå av en analytisk systematisk litteraturoversikt.

Global hälsa 1.5 hp

Kursen ger kunskap om omvärldens olika sjukvårdssystem och om det globala hälsoläget. Lärandemål i kursen gällande hälsodeterminanter och deras betydelse för individens och samhällets hälsoläge ingår. Vidare poängteras vikten av ett multidisciplinärt samarbete vid arbete inom global hälsa.

Termin 11

Professionell tillämpning och fördjupning 1, 24 hp

Kursen omfattar *samhällsmedicin, geriatrik och radiologi* samt klinisk praktik. Samhällsmedicin omfattar ämnena *allmänmedicin, socialmedicin, arbets- och miljömedicin, samt rättsmedicin*. Inom kursens kliniska områden ska studenten kunna diagnostisera och behandla vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd. Klinisk praktik sker dels inom en internmedicinsk och dels en kirurgisk specialitet. Inom geriatriken är fokus på ett strukturerat teambaserat omhändertagande. PU är integrerad i den kliniska praktiken där studenterna får träna på och reflektera över sina professionella kompetenser. VFU omfattar 18 hp.

Valbar kurs 1, 6 hp

Kurs i ämnesfördjupning ger en breddad och fördjupad kunskap inom ett ämne med anknytning till det medicinska fältet. Ämnet kan vara basvetenskapligt, kliniskt eller inom annat område.

Termin 12

Professionell tillämpning och fördjupning 2, 24 hp

Kursen innehåller *allmänmedicin, akutsjukvård, geriatrik*, fördjupad utbildning inom *radiologi* samt klinisk praktik. Lärandemålen fokuserar på vanliga, allvarliga och akuta sjukdomstillstånd och studenterna tränar på att utföra för läkare centrala professionella aktiviteter genom att handlägga patienter och fatta medicinska beslut. VFU omfattar 22 hp varav 10.5 inom primärvård

Valbar kurs 2, 6 hp

Kurs i vald klinisk specialitet ger en fördjupning inom området under fyra veckor. Studenten ska få djupare kliniska kunskaper och färdigheter samt öva generiska kompetenser genom att arbeta med att handlägga patienter. VFU omfattar 6 hp.

Professionell utveckling

Ett genomgående inslag i programmet är PU som är indelat i sex områden:

- kommunikativ förmåga och självreflexion
- ledarförmåga och samarbete
- etiskt förhållningssätt
- mänskliga rättigheter och genus
- vetenskapligt förhållningssätt
- hållbar utveckling

Undervisningen syftar till att stärka studenternas professionella mognad parallellt med utvecklingen av deras medicinska kompetenser. Under de första terminerna läggs områdenas teoretiska grund som sedan byggs på genom hela programmet med bl a temadagar. I övrigt sker lärandet i huvudsak integrerat inom VFU. Stort fokus ligger på att utveckla studentens förmåga till reflektion och ett professionellt förhållningssätt. Lärandeaktiviteterna är i stor utsträckning studentaktiverande med seminarier, grupparbeten, värderingsövningar, rollspel, simuleringar och inlämningsuppgifter. Portföljexaminationer, bedömning enligt EPA-modell och medsittningar är viktiga examinationsformer. Varje område har en ansvarig processledare som tillsammans med terminsansvariga ansvarar för ämnets progression genom programmet.

Kommunikativ förmåga och självreflexion

Kommunikation är grundläggande i relationen patient-läkare för diagnostik och behandling. Under utbildningens första stadium börjar studenterna träna på att samtala med patienter under tidig yrkeskontakt och i den följande delen konsultationskunskap ges studenterna färdighet i grundläggande systematik i samtal och undersökning. Under programmets stadium 2 fortsätter träning i konsultation med successiva tillägg av sjukdomslära inom olika områden. Mot slutet av utbildningen kan studenterna både samtala, undersöka, differentialdiagnostisera, föreslå handläggning och kommunicera med patienten. Under flertalet kurser tränas studenternas reflektionsförmåga bl a genom reflektionstexter vars bedömning återkopplas till studenterna för att successivt öka förståelsen av den egna rollen i mötet med patienten och ansvaret för att fortlöpande utveckla den egna kompetensen inom olika områden.

Ledarförmåga och samarbete

Under de första terminerna får studenterna kännedom om hälso- och sjukvårdens uppbyggnad, vilka övriga yrkesprofessioner som finns inom dessa och deras samarbete. I början av utbildningen startar studenterna sin professionella utveckling genom att träna på att leda seminariegrupper och utvärdera arbetet tillsammans med gruppen. Under stadium 2 inhämtas teoretisk kunskap om ledarskap och medarbetarskap; under de kliniska terminerna tränas studenternas förmåga att leda en rond, att samarbeta kring en patient med kollegor och övrig personal samt att hänvisa till och samverka med andra instanser. Studenterna får även träna på akutsituationer i simulerad miljö samt att systematiskt leda, prioritera, fördela och samordna medicinska omhändertaganden, framför allt under stadium 3. Under flera kurser tränas studenterna i att analysera styrkor och svagheter i den egna professionella kompetensen också i förhållande till övriga sjukvårdsprofessioner.

Etiskt förhållningssätt

Studenterna lär sig under de första terminerna att förklara och diskutera innebörden i centrala etiska begrepp, normer och principer samt värderingar inom vården. Studenterna ska även känna till olika etiska

teorier och utgångspunkter. Under programmets gång ska studenterna lära sig redogöra för nationella och internationella yrkesetiska regler/deklarationer och förstå tillkomsten av, och innehållet i reglerna, liksom behovet av återkommande omprövning. Under de kliniska kurserna ska studenterna lära sig att identifiera och analysera etiska problem liksom kunna precisera handlingsalternativ, konsekvenser och vilka värden som står på spel. Studenterna ska också kritiskt granska sina egna och andras normer och etiska argumentationer samt kunna samråda med patienter i situationer där etiska aspekter aktualiseras. Vidare ska studenterna bemöta patienter, närstående, sjukvårdspersonal, medstudenter och andra berörda på ett respektfullt sätt och visa respekt för patientens åsikter, värderingar och önskningsar och samtidigt värna den egna professionella autonomi.

Mänskliga rättigheter och genus

Inom området mänskliga rättigheter och genus lär sig studenterna under de första terminerna grunderna för de mänskliga rättigheterna, liksom grundläggande begrepp om jämställdhet och genus. Under följande terminer diskuteras utifrån olika medicinska specialiteter hur alla människor oavsett faktorer som kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, etnicitet och funktionsvariation kan uppnå bästa möjliga hälsa, lokalt och globalt. Seminarier och temadagar tar upp särskilda problem såsom social utsatthet och tortyr. Undervisningen integreras successivt i allt större utsträckning inom VFU. Under de senare terminerna kommer studenterna t ex att få reflektera kring sina erfarenheter i mötet med patienter.

Vetenskapligt förhållningssätt

De första terminerna undervisas grundläggande teoretiska begrepp och syftar till att studenten ska få kunskap om områdets vetenskapliga grund, forskningsbaserat arbetssätt samt evidensbaserad vård kontra beprövad erfarenhet. Parallellt börjar studenterna träna litteratursökning och kritisk granskning av vetenskapliga artiklar. Studenterna introduceras i grundläggande statistik samt övar på att skilja mellan vetenskap och pseudovetenskap. Under termin 3 tränas studenterna i fördjupad användning av databaser för att söka medicinsk information samt sammanfatta och presentera en vetenskaplig artikel muntligt. Fjärde terminen introduceras studenterna i grundläggande principer kring klinisk läkemedelsforskning. Under programmets andra stadium fördjupas studenternas teoretiska och praktiska kompetenser genom förberedande praktisk statistikträning och de lär sig analysera och diskutera vetenskapliga frågeställningar inom respektive ämnesområde. Genom att studenterna tränas kontinuerligt i ett vetenskapligt förhållningssätt inom ett brett utbud av kliniska discipliner kommer studenterna att vara väl förberedda för det självständiga arbetet (examensarbetet). Termin 11 och 12 är i huvudsak inriktade mot professionell tillämpning och fördjupning innefattande längre kliniska placeringar och studenterna kommer kontinuerligt i samband med VFU att tränas i ett evidensbaserat medicinskt förhållningssätt i kliniska situationer genom falldiskussioner och duggor.

Hållbar utveckling

Utbildning inom hållbar utveckling ger en ökad förståelse för hur mänsklig hälsa förhåller sig till planetens tillstånd på lokal och global nivå. Undervisningen ska bland annat ge studenten redskap för att bedöma hälso- och sjukvårdvärden ur ett hållbarhetsperspektiv samt kunna föreslå förbättringsmöjligheter som innebär hälsosynergier i kombination med minskad miljöpåverkan. Studenterna kommer att inhämta kunskap om Agenda 2030 med globala mål gällande hållbar utveckling som innebär bl a förverkligande av mänskliga rättigheter, uppnådd jämställdhet samt att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Entrustable Professional Activities

EPA avser olika professionella aktiviteter som ingår i en läkares arbete och som läkaren därför ska klara självständigt efter avslutad grundutbildning som legitimerad läkare. Genom att införa en tydlig modell för att träna och bedöma sådana aktiviteter med stigande progression och ökande självständighetsgrad under hela utbildningen säkerställs att studenten, efter avslutad utbildning, behärskar dessa förmågor. EPA används som modell internationellt i grundutbildning och även på specialistutbildningsnivå.

De sju lärosäten i Sverige som utbildar läkare har tillsammans beslutat att använda EPA, och anpassat modellen till svenska förhållanden (se bilaga till utbildningsplanen). Tio stycken definierade aktiviteter beskriver det som studenten ska lära sig och dessa aktiviteter tränas under handledning genom hela programmet med tydliga krav på studentens utveckling, både under VFU och i simulerad miljö. Dessa aktiviteter sammanfattar en väsentlig del av en läkares kunskaper, färdigheter och förhållningssätt, är

tydligt avgränsade samt bedömningsbara genom observation. Studenterna får under hela programmet återkommande återkopplingar av handledare avseende förmåga och självständighet; dessa bedömningar samlas i en särskild portfölj. Innehållet i studentens EPA-portfölj utgör underlag för bedömning av uppnådd förmåga och progression i förhållande till kursens lärandemål och examineras summativt vid kursslut. EPA är kopplat till de nationella examensmålen genom att kunskaper, kompetenser och förmågor som studenterna ska behärska omsätts i professionella aktiviteter i klinisk miljö och som tränas och examineras. Specifika lärandemål för dessa färdigheter är också synliggjorda i det nya programmets kursplaner. EPA kompletterar andra typer av examinationer och är ett av flera verktyg för att säkerställa en adekvat progression hos studenterna.

Studentaktiverande undervisning

I det nya programmet kommer studentaktiverande undervisning att implementeras systematiskt från första terminen. Programmets pedagogiska modell bygger på det universitetsgemensamma pedagogiska idéprogrammet vid GU vars bärande idé är att sätta kunskap och studenternas lärande, och deras eget ansvar för detta, i centrum. Vikt läggs också vid betydelsen av lärmiljö och pedagogiskt utvecklingsarbete.

Olika undervisningsformer kommer att användas utifrån vilka ämnen och vilka undervisningssituationer som är aktuella. Genom blended learning, ”blandade lärmiljöer”, som kombinerar direkt interaktion mellan lärare och student, med t ex digitala undervisningsmetoder, ges ett flexibelt lärande. Metoden att låta förberedelsematerial i form av bl a inspelade föreläsningar och inläsningshänvisningar föregå test av studentens inhämtade kunskaper, först enskilt och därefter i grupp, och därpå följande gruppdiskussioner/tillämpningsövningar (team based-learning) ger ett varierat lärande som även innebär lärande utanför undervisningslokalen (flipped classroom). Undervisningsmaterial och frågedatabanker i form av interaktiva quiz kommer att finnas lättillgängligt på lärplattformen Canvas. Active learning classrooms, lokaler utformade för studentsamarbeten i smågrupp, kommer på sikt (nya undervisningslokaler är planerade och delvis under produktion) att i större utsträckning komplettera nuvarande lokaler för att ge en bättre lärmiljö för studenterna. Andra exempel på studentaktiverande moment är laborationer, seminarier, fallbaserat lärande och case-metodik som används genom hela programmet. Likaså kommer klinisk undervisning och examination också att ske i simulerad miljö vilket ger studenten frihet att agera utifrån sina kunskaper och färdigheter vilket leder till en större säkerhet både för student och patienter; tillika kommer värderingsövningar och rollspel låta studenterna vara aktörer i undervisningen. Vidare ger EPA-modellen studenterna möjlighet att själva aktivt ta ansvar för sitt eget lärande och de blir medvetna om vilka kliniska färdigheter de behöver träna på.

Digitala verktyg kommer att användas för att skapa en mer varierad och tillgänglig undervisning samt utökad dialog och återkoppling med studenterna. Elektronisk examinationsportfölj kommer att användas för att underlätta för studenten att följa och ta ansvar för sitt eget lärande och progressionen genom programmet. Genom att använda mentometerteknik i olika undervisningssituationer kommer studentaktiverande undervisning genomföras genom en direkt kommunikation mellan studenter och lärare vad gäller t ex förståelse för undervisningens innehåll.

Ett samarbete startar 2020 med Chalmers tekniska högskola som inom sitt nya styrkeområde ”Hälsa och teknik” har expertis inom t ex digitalisering och innovation. I projektet medverkar även en pedagog från ”Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande” (PIL) vid GU och syftet är att utarbeta nytt undervisningsmaterial i form av t ex virtuella patienter som ger ökade möjligheter för studenten att inhämta kunskap utifrån sina egna förutsättningar. Studenterna kan träna enskilt på att öka kompetensen inom olika områden som exempelvis kommunikation och informationsteknologi för att ge klinisk vård (telemedicin) genom interaktiv digital teknik. Inspelade kliniska situationer kommer att användas som underlag för reflektion och diskussion samt för att öka möjligheterna för eget studentaktiverande lärande.

Programmet har knutit två pedagoger från PIL till sig för att kunna genomföra det pedagogiska utvecklingsarbetet. Terminsansvariga kommer att planera undervisning och examinationer med hjälp av pedagogerna för att få bästa möjliga lärmiljö och förutsättningar för ett studentaktiverande lärande.

Samhälleligt behov i regional och nationell kontext

GU har ett regeringsuppdrag att utbilda läkare. Det är angeläget att utbilda ett tillräckligt antal läkare för samhällets förväntade framtida behov. Läkarutbildningen i Göteborg är en rekryteringsbas för VGR, men

utbildar även för ett övergripande nationellt behov. Det nya läkarprogrammet kommer att starta hösten 2021 och det planerade antagningstalet är 136 studenter per termin.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Aspekt: Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/ professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Lärarnas kompetens i relation till planerad undervisning, handledning och examination

De under nuvarande program aktiva lärarnas kompetens finns redovisad i bifogad tabell. Totalt undervisar ca 180 lärare med akademiska lärartjänster i programmet. För lärare med fasta lärartjänster finns krav på pedagogisk utbildning om 15 hp vilket leder till att majoriteten av lärarna har aktuell pedagogisk meritering och är forskningsaktiva. Det finns ett ökat behov av nyrekrytering av lärare av flera anledningar; ett utökat läkarprogram med en termin, för att ersätta vakanser som uppstår i samband med pensionsavgångar samt för att öka akademins närvaro i regionen på en ökad tid för VFU. Det stora antalet lärare som är engagerade i nuvarande program tillsammans med det arbete i dialog med prefekterna som pågår för att rekrytera nya medarbetare leder till bedömningen att lärarnas kompetens kommer att vara tillfyllest även i det nya programmet.

Under VFU deltar ett stort antal läkare i utbildningen som kliniska handledare. Då sjukvården inom VGR har ett utbildningsuppdrag enligt det regionala ALF-avtalet kommer det framgent att finnas tillräckligt med kliniska handledare vilket säkerställts i dialog med sjukvårdens representanter i arbetet med det nya läkarprogrammet.

Långsiktigt arbete för att säkerställa tillräckliga lärarresurser

Inom SA finns Rådet för rekrytering som är ett beredande organ till fakultetsstyrelsen. I detta råd sker ett kontinuerligt arbete med fakultetens kompetensförsörjning. Alla av prefekter föreslagna läraranställningar passerar rådet bland annat med syftet att tillse att tillräcklig lärarkompetens för läkarprogrammet rekryteras. I rådet sitter ordförande för läkarprogramkommittén (LPK) samt vicedekan för utbildningsfrågor som har överblick över tillgängliga lärarresurser samt framtida behov.

För att säkerställa att ALF-medel för utbildning fördelas i relation till den handledning och undervisning som ges inom olika enheter inom hälso- och sjukvården finns ett samverkansorgan mellan SA och VGR, Medi-SAM utbildning. Medi-SAM utbildning består av representanter från SA (ordförande i läkarprogramkommittén, ytterligare två lärare från läkarprogrammet samt en studentrepresentant) samt fyra representanter från SU/VGR.

SA har sedan tre år ett samarbete med SU och VGR där framför allt specialisttjänstgöringsläkare (ST-läkare) har möjlighet att genomgå en veckas handledarutbildning med fokus på grundläggande kunskaper i handledning av läkarstudenter vad gäller till exempel feedback, lärandemål och kliniska examinationer. 2020 planeras att 240 läkare ska genomgå handledarutbildning. Utbildningen omfattar från hösten 2020 även kunskap om EPA. Handledarutbildning ges på SU, på de större sjukhusen i VGR samt inom primärvården. Målet är att alla ST-läkare i VGR, inom sin ST-utbildning, ska genomgå handledarutbildningen. Detta innebär att regionens specialister på sikt kommer att ha en handledarutbildning riktad mot läkarstudenter.

Läkarprogrammet har identifierat ett behov av akademisk förstärkning på regionens sjukhus utanför SU och inom primärvården. Därför planeras tillsättning av akademiska lärartjänster samt adjungeringar även utanför SU för att säkerställa att den utökade kliniska praktiken under den nya utbildningen blir likvärdig inom hela regionen. Denna rekrytering av lärartjänster har påbörjats i samråd med fakultetens prefekter.

Lärarnas utrymme och förutsättningar för kompetensutveckling både individuellt och kollegialt

Alla lärartjänster kopplade till läkarprogrammet innehåller tid för forskning vilket innebär att samtliga lärare har en kontinuerlig kompetensutveckling inom respektive ämnens forskningsområde. Samtliga lärare

vid SA har även goda förutsättningar för pedagogisk kompetensutveckling via PIL. PIL erbjuder en lång rad kurser inom högskolepedagogik, bedömning och examination, ”blended learning” och digitala undervisningsmetoder. Förutsättningar för kompetensutveckling skapas även genom att läkarprogrammet har interna utbildningar i t ex utformning av kursplaner, konstruktion av flervalsfrågor och examination i kliniska situationer med inbjudna föreläsare från t ex PIL samt pedagogiskt kunniga kolleger. Varje år deltar lärare från läkarprogrammet vid den internationella medicinpedagogiska konferensen AMEE.

I det nya programmet blir EPA centralt för klinisk träning och kliniska bedömningar. Utbildning av samtliga handledare i kunskap om användande av detta bedömningsverktyg är nödvändig för rättssäkra bedömningar av studenternas prestationer. Dessa handledarutbildningar är ännu på planeringsstadiet. Under de fyra första terminerna i det nya programmet (inom områdena tidig yrkeskontakt och konsultationskunskap) har samtliga handledare dels intern handledarutbildning och dels handledarträffar där EPA-utbildning kommer att ingå. Detta säkerställer att studenterna introduceras till EPA genom välutbildade handledare.

I det nya läkarprogrammet kommer terminsråden att vara ett viktigt forum för kollegial pedagogisk kompetensutveckling för lärarna som undervisar inom terminen. Lärarna inom terminsråden kommer tillsammans med hjälp av pedagoger från PIL att utveckla undervisningsmetoder och sin egen kompetens inom undervisning. För utvecklingen av terminskurser inom det nya programmet ges extra villkorade medel från läkarprogrammet under tre terminer till pedagogisk kompetensutveckling. Alla terminsansvariga samverkar i ett programråd för att bli utveckla pedagogiken inom programmet vilket också leder till en kollegial pedagogisk utveckling av lärarkåren.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Aspekt: Utbildningsmiljön

Bedömningsgrunder:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Utbildningens vetenskapliga miljö och anknytning mellan forskning och utbildning

Det nya läkarprogrammet vid SA kommer att bedrivas i en utbildningsmiljö tydligt kopplad till forskning och utveckling. Samtliga universitetsanställda och adjungerade lärare på programmet är aktiva forskare vilket ger förutsättningar för en undervisning som är förankrad i aktuell forskning inom olika ämnen. Ett genomgående tema under utbildningen är vetenskapligt förhållningssätt som ligger inom området PU. Inom området undervisas och tränas moment som vetenskapsteori, evidensbaserad medicin, forskningsmetodik, vetenskaplig redlighet och statistik som syftar till att förmedla förmåga till kritiskt tänkande och ett vetenskapligt förhållningssätt samt förbereda studenterna för examensarbetet på termin 9 och 10. Studenterna inhämtar också kunskap under utbildningen om betydelsen av forskning inom det medicinska området som t ex läkemedelutveckling och kliniska läkemedelsstudier samt vikten av att implementera nya forskningsrön inom hälso- och sjukvården.

Undervisningen bedrivs, under de första fyra terminerna, huvudsakligen vid Campus Sahlgrenska (Medicinareberget), där undervisningen sker i direkt anslutning till olika basvetenskapliga forskningsmiljöer. Under de följande terminerna varvas kliniska placeringar med teoretisk undervisning inom olika ämnesområden där forskande kombinationsanställda lärare är ämnesansvariga. En målsättning är att det inom några år, förutom vid SU, ska finnas fler kombinationsanställda lärare och till universitetet adjungerade lärare på de tre större sjukhusen inom VGR; Skaraborgs sjukhus i Skövde, Norra Älvsborgs sjukhus i Trollhättan, Södra Älvsborgs sjukhus i Borås liksom i Region Halland samt inom primärvården.

Hur studenterna får delta i ett forskande sammanhang och tillägna sig ett forskande förhållningssätt genom utbildningen

Som redovisats ovan kommer det nya läkarprogrammet att bedrivas i en akademisk miljö med en stark vetenskaplig förankring. Lärarna är akademiskt meriterade och aktiva forskare vilket sätter sin prägel på undervisningen och belyser forskningens betydelse för utveckling som t ex implementering av nya läkemedel och behandlingar inom sjukvården. Studenterna har också lärandemål gällande evidensbaserat medicinskt förhållningssätt i kliniska situationer i slutet av utbildningen och ska kunna redogöra för forskning och dess metoder inom områden som t ex samhällsmedicin. (Se även redogörelsen för PU-området "vetenskapligt förhållningssätt" sid. 7)

Det självständiga examensarbetet på termin 10 har förberedande moment under föregående terminer vilket gör att studenterna under programmet successivt tillägnar sig kunskap om forskning och utveckling. Examensarbetena genomförs ofta inom starka forskningsmiljöer och utgör mindre delar av större forskningsprojekt och ger studenter kunskaper och färdigheter som utgör en viktig del i förståelsen för forskningsprocessen. Genomförandet av examensarbetet gör att studenterna får erfarenhet av att praktisera forskningens grundläggande hantverk och tillämpa teoretiska metoder och modeller. Dessa arbeten redovisas bl a genom en dag ägnad åt posterpresentationer där studenterna kan ta del av samtliga studenters arbeten och få både bredd och djup inom olika vetenskapliga områden. Tillsammans med det ovan nämnda temat vetenskapligt förhållningssätt säkerställs att studenterna tillägnar sig ett forskande förhållningssätt.

Det kommer att finnas flera möjligheter för studenterna till ytterligare kontakt med forskning under utbildningen. Vid programmet finns ett amanuensprogram där ca tio läkarstudenter antas varje år för att delta i undervisning och arbeta i en forskargrupp under en treårsperiod. Det är ett högt söktryck för att bli amanuens och dessa studenter fungerar som forskningsambassadörer i sina kurser. Det existerande amanuensprogrammet kommer att finnas kvar även då det nya programmet ges.

Inom studentkåren finns "Studenter i forskning" som är en grupp vars mål är att motivera och intressera studenter för forskning. SA kommer att verka för att denna grupp finns kvar och utvecklas även i framtiden.

Vidare kommer även redan existerande möjlighet för studenterna att bedriva stipendiefinansierad "sommarforskning" att finnas kvar framgent. Studenterna identifierar här själva en forskningsgrupp som de är intresserade av att arbeta med under sommarmånaderna.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Aspekt: Resurser

Bedömningsgrunder:

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Tillgång till litteratur, lärandematerial, informationstekniska resurser samt infrastruktur i övrigt

Biomedicinska biblioteket är beläget på campus och har en väl fungerande verksamhet som ger studenterna stöd och vägledning i litteratursökning och akademiskt skrivande. Studenterna har här även tillgång till kurslitteratur (ofta i digital form), internationella vetenskapliga tidskrifter och elektroniska böcker.

Genom utbildningsplattformen Canvas får studenterna tillgång till undervisningsmaterial såsom inspelade föreläsningar och undervisningsfilmer. GU har via avtal tillgång till en stor databas med inspelade föreläsningar från internationellt världsledande universitet och världsledande forskare (HSTalks Biomedical and Life sciences) som också är tillgängliga via nätet. Canvas används för kursadministration i form av kommunikation till och mellan studenter samt mellan studenter och lärare. Plattformen används även vid kursvärderingar och ger studenterna enkel tillgång till kursplaner, studieguider och annat relevant material samt information.

SA har god tillgång till undervisningslokaler och laborationssalar för utbildning både på campus och vid de vårdenheter där studenterna genomför sin kliniska praktik. Ett nytt hus, Life Science-huset, byggs också på campus Medicinareberget. Huset beräknas att vara färdigt 2023 och kommer att vara utrustat med laborationslokaler samt nya utbildningsmiljöer i form av flexibla undervisningssalar för mer studentaktiverande lärande.

Studenterna tränar praktiska färdigheter och utvecklar klinisk skicklighet vid Kliniskt träningscentrum (KTC) som är en fakultetsgemensam facilitet beläget på campus Medicinareberget. I lokaler inredda som vårdavdelningar i flera plan färdighetstränar studenterna redan från termin 1. Här sker lärarledd metodundervisning men också egen träning för studenterna. KTC består av bl a ett flertal patientsalar, en akutsal, operationssal, röntgensal, HLR-rum, samtalsrum, läkemedelsrum, skölj, förråd och flertalet smårum där studenterna ges möjlighet att träna på praktiska basala hygienrutiner, handgrepp, omhändertagande av patient, samtal och teamsamverkan. Studenterna kommer också att träna sin förmåga att hantera akuta vårdssituationer vid Simulatorcentrum Väst/Östra Sjukhuset som drivs som ett samarbete mellan SA och VGR.

Ett exempel på en nyligen gjord satsning inom grundutbildning, forskning och sjukvård är KAT, Kirurgiskt anatomiskt träningscentrum, som kommer att fortsätta att utvecklas. Inom KAT bedrivs ett tvärvetenskapligt forskningssamarbete mellan sjukvården, SA, utbildningsvetenskapliga fakulteten vid GU och Chalmers tekniska högskola. Detta samarbete kommer även studenterna vid det nya läkarprogrammet till del då delar av anatomiundervisningen kommer att bedrivs här. KAT kommer även att ge fördjupningskurser i kirurgisk anatomi och teknik med hjälp av ett nätverk av anatomilärare och kliniska lärare inom kirurgiska specialiteter.

Effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser för att hålla en hög kvalitet i verksamheten

Inom SA finns Rådet för lokaler vars uppgift är att säkerställa att lokalerna för undervisning är ändamålsenligt utrustade för den verksamhet som bedrivs. Det gjordes en genomgång 2018 av befintliga undervisningslokaler. Utifrån denna genomgång har ett lokalprogram för en utbildning i förändring tagits fram tillsammans med studentkåren för att successivt modifiera och modernisera nuvarande lokaler. På de tre större sjukhusen inom VGR utanför SU, där studenterna har längre placeringar, finns också studentcentra med undervisningslokaler och anpassade studentmiljöer.

Alla sjukvårdsenheter inom VGR är enligt det regionala ALF-avtalet upplåtna enheter för läkarutbildningen och att ALF-medlen används på ett effektivt sätt säkerställs via samverkansorganet Medi-SAM utbildning.

Utöver detta finns ett samverkansavtal med Region Halland där en styrgrupp sammanträder minst två gånger per år och som tillser att de kliniska placeringarna håller en hög kvalitet med erforderliga resurser.

Budgetgruppen under LPK kommer också framgent att arbeta med fördelningen av utbildningsanslaget som följer med studenterna till undervisande institutioner. Dessa medel fördelas också till särskilda för programmet strategiska satsningar där extra kostnader uppkommer som vid t ex internatvistelse och pedagogisk utveckling. Genom att allokera medel till dessa olika satsningar kan programmet utnyttja tillgängliga resurser för att skapa bästa möjliga lärmiljö.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Styrdokument (Utbildningsplan och kursplaner)

Bedömningsgrunder:

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.

För det nya läkarprogrammet finns förslag på kursplaner som bifogas. Bilagan innefattar, förutom de obligatoriska kurserna även 2 exempel på kursplaner för valbara fördjupningskurser och en ramkursplan för den valbara kliniska placeringen på termin 12. Kursplanerna har utformats i enlighet med de riktlinjer som finns fastslagna vid GU. Följande rubriker är obligatoriska: inplacering, förkunskapskrav, lärandemål, innehåll, former för undervisning, former för bedömning, betyg och kursvärdering. Kurslitteratur för varje kurs redovisas i samma bilaga som kursplanerna och omfattar material på både engelska och svenska i form av läroböcker, vetenskapliga artiklar, hänvisning till digitalt material mm. Kurslitteraturlistan kommer att uppdateras fortlöpande för att ständigt vara aktuell. Utbildningsplan för det nya programmet bifogas också. Utbildningsplanen har diskuterats i SAs utbildningsråd och kommer att fastställas i september 2020.

Beslut om utbildningsplan och kursplaner för läkarprogrammet regleras i SAs arbetsordning. Vad beträffar kursplaner ansvarar terminsansvariga för framtagande av kursplan (och vid behov av revidering) i samråd med aktuellt terminsråd. Den föreslagna kursplanen bereds i ett särskilt arbetsutskott under LPK med representanter från de fyra institutioner som ansvarar för utbildningen under läkarprogrammet samt studentrepresentanter. I arbetsutskottet finns också administrativt stöd. Vid behov konsulterar gruppen kansliets utvecklingsledare. Innan kursplanen fastställs ges kursansvarig möjlighet för ytterligare korrigeringar. LPK fastställer därefter kursplanen. Läkarprogrammet administreras och samordnas på fakultetsnivå vid SA enligt tidigare beslut av rektor 2012.

LPK inleder beredningen av ny utbildningsplan genom att ta fram ett förslag som bereds vidare i SAs utbildningsråd där alla institutioner vid fakulteten samt studenter är representerade. Inför beslut om fastställande i fakultetsstyrelsen förankras även utbildningsplanen i fakultetens prefektråd. Utbildningsplanen fastställs sedan slutgiltigt genom beslut i fakultetsstyrelsen. Vid revidering av utbildningsplan gäller samma berednings- och beslutsprocess. Vid mindre revideringar fattas beslut om fastställande, på delegation, av dekan efter beredning i LPK samt utbildningsrådet.

Utbildningsplan och kursplaner kvalitetssäkras i flera led. Första ledets kvalitetssäkring utgörs av den berednings- och beslutsprocess som GUs arbets- och delegationsordning sätter ramarna för. Här är det kollegiala beredningsarbetet centralt och lärarna, tillsammans med utbildningshandläggare och studentrepresentanter, bidrar med sina olika perspektiv i detta arbete. Vid utformningen av utbildningsplan och kursplaner är pedagogiska överväganden och erfarenheter från kursvärderingar och kursnämnder viktiga utgångspunkter.

I det andra ledet följs kurser och program upp enligt SAs modell för årlig uppföljning. Denna modell är utformad i enlighet med GUs policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Här redovisar programmet sitt kvalitetsarbete kopplat till kurserna i programmet, men också det programövergripande kvalitetsarbetet som bedrivits under året. Modellen bygger på att skapa goda underlag till det egna kvalitetsarbetet men även till de externa utvärderingar som alla utbildningsprogram genomgår i en sexårscykel.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Säkring av examensmålen

Bedömningsgrund:

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Nedan beskrivs hur de nationella examensmålen för en sexårig läkarutbildning är kopplade till lärandemål, lärandeaktiviteter samt examination i det nya programmet. Exempel ges för lärandemål som återfinns i programmets kommande kursplaner samt hur undervisningen och examinationer planeras för att säkerställa måluppfyllelse av de nationella examensmålen. I bifogad tabell redovisas under vilka terminer de nationella examensmålen undervisas och examineras genom kursplanernas lärandemål.

Visa såväl bred som fördjupad kunskap inom det medicinska området

Utformning och genomförande av den nya sexåriga läkarutbildningen säkerställer att studenterna uppnår bred och fördjupad kunskap samt progression inom olika teman inom det medicinska området genom återkommande undervisning och examination. Nedan redovisas hur lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer leder till uppfyllelse av examensmålet. Examensmålet kommer att exemplifieras med hjälp av tre teman; psykiatri, hjärta och cirkulation samt cancer.

Psykiatri

Den teoretiska grunden läggs under stadium 1 med undervisning (grundläggande föreläsningar och gruppövningar som team-based learning med examination både skriftligt och muntligt) i bl a neuroanatomi, neurohistologi, neurofysiologi och psykofarmakologi. Kunskaperna fördjupas därefter inom den kliniska psykiatriska undervisningen för vuxenpsykiatri under termin 8 och under undervisningen i barn- och ungdomspsykiatri under termin 9. Under termin 12 kommer studenterna under handledning självständigt handlägga psykiatriska patienter.

Initialt på termin 8 kommer studenterna under seminarier och falldiskussioner lära sig redogöra i detalj för epidemiologi, förlopp, symptom, diagnostik, omhändertagande och behandling av de viktigaste psykiatriska sjukdomstillstånden. Studenterna inhämtar även kunskap om funktionell anatomi (lärandemål *identifiera och redogöra för samband mellan symptom, funktionell anatomi, och patofysiologi vid sjukdomar och skador inom ämnesområdena; psykiatri, neurologi, öron-näsa-hals och oftalmologi*). De kommer även diskutera samspelet mellan olika faktorer, och hur dessa relaterar till uppkomst och förlopp av psykiska störningar. Undervisningen kommer att ske med hjälp av proffspatienter och falldiskussioner, parallellt med handläggning av psykiatriska patienter under handledning under VFU. EPA används både för formativa och summativa bedömningar och studentens kunskaper examineras även skriftligt samt genom seminarier kring specifika kliniska situationer och patientsimuleringar.

Under termin 9 (lärandemål *redogöra för förekomst, sjukdomsbild, diagnostik, initial handläggning, prevention och behandling samt bakomliggande patogenes och patofysiologi vid vanliga och allvarliga sjukdomar och tillstånd inom följande ämnesområden: barnmedicin, neonatologi, barnkirurgi och ortopedi, barn-och ungdomspsykiatri, gynekologi, reproduktionsmedicin och obstetrik, klinisk genetik samt dermatologi*) kommer studenterna under fallbaserade seminarier och interaktiva föreläsningar att lära sig redogöra för barn- och ungdomspsykiatri vilket framför allt examineras genom fallbaserade seminarier.

På termin 12 kommer studenten självständigt att handlägga psykiatriska patienter under kliniska tjänstgöringar inom allmänmedicin, geriatrik samt akutsjukvård (lärandemål *redogöra för etiologi, patogenes, patofysiologi, diagnostik och behandling av vanligt förekommande sjukdomar inom de medicinska områdena; akutsjukvård, allmänmedicin och geriatrik*). Därigenom säkerställs att studenterna kan identifiera vanligt förekommande psykiatriska diagnoser och handlägga dessa på ett adekvat sätt. Dessutom kommer studenterna träffa proffspatienter eller skådespelare som iscensätter psykotiskt och/eller suicidalt beteende och därigenom lära sig att handlägga svårt sjuka patienter. Inom detta moment ingår även träning i att skriva vårdintyg under kontinuerlig utvärdering av utsedd handledare. Studenternas förmåga att tillämpa en bred och fördjupad kunskap kommer fortlöpande bedömas av handledare under VFU, vilka även ger en utvärderad individuell återkoppling till studenterna enligt EPA-modell. Att studenterna uppnår

examensmålet att visa såväl bred som fördjupad kunskap inom det medicinska området psykiatri säkerställs således genom upprepade systematiska observationer i klinisk vardag, både under VFU samt genom fallbaserade seminarier, skriftliga redovisningar samt patientsimuleringar.

Hjärta och cirkulation

Undervisningen startar redan under termin 1 under lärandemålet *redogöra för organsystemens makro- och mikroanatomy, väsentligaste funktioner och samverkan på en grundläggande nivå* (omfattande hjärta och cirkulation) och examineras både skriftligt och muntligt samt genom en preparattentamen. Även under de övriga terminerna under stadium 1 inhämtar studenterna kunskap om hjärtat och blodkretsloppet (exempelvis under termin 2 *redogöra för hjärtats och blodkretsloppets uppbyggnad och funktion från cellulär nivå till organnivå inkluderande blodets egenskaper och uppkomstmekanismen bakom EKG*) samt undervisning i anatomi under termin 3 innehållande anatomiska modeller, radiologiska avbildningar samt dissektionsdemonstrationer. Lärandemålet *redogöra för det medicinska sjukdomsbegreppet samt översiktligt beskriva sjukdomars uppkomst och utveckling gällande genetiska, degenerativa och cirkulatoriska samt cancersjukdomar* undervisas under termin 4 med hjälp av föreläsningar, seminarier och obduktioner/demonstrationer. Under stadium 1 säkerställs uppfyllelse av lärandemålen genom varierande examinationsformer såsom skriftliga och muntliga tentamina, laborationer, grupparbeten och seminarier med individuella redovisningar.

Under stadium 2 på termin 6 finns de breda lärandemålen *redogöra för vanliga internmedicinska sjukdomar avseende etiologi, patogenes, patofysiologi, diagnostik och behandling av dessa och redogöra för symtom och kliniska fynd som talar för att en patient drabbats av ett allvarligt, akut, internmedicinskt sjukdomstillstånd* samt *Redogöra för läkemedel och föreslå lämplig farmakologisk behandling vid vanliga internmedicinska sjukdomar* som omfattar bl a ischemisk hjärtsjukdom. Här sker undervisningen framför allt med hjälp av case-metodik, fallbaserad klinisk träning i smågrupper med handledare under VFU tillsammans med webbaserade undervisningsmoment. Bedömningar och examination enligt EPA-modell liksom både skriftlig och muntlig tentamen säkerställer uppfyllelse av lärandemålen. Utbildningen inom hjärta och cirkulation fortsätter under termin 7 med lärandemålet *redogöra för patofysiologi och behandlingsprinciper för svikt i vitala funktioner, samt principerna för olika anestesiformer och dess ändamålsenlighet vid olika kliniska situationer och peri-operativ behandling samt stabilisering av patientens vitala funktioner* omfattande cirkulations- och respirationssvikt som undervisas under VFU med fallbaserad klinisk tillämpning av teoretisk kunskap i mindre grupper liksom webbaserade undervisningsmoment. Examination sker genom skriftlig och praktisk tentamen i simulerad miljö där studenten enskilt handlägger ett autentiskt fall. Inom området klinisk genetik på termin 9 återfinns lärandemålet *applicera grundläggande principer för genetisk vägledning samt för utredning, diagnostik och handläggning inom olika huvudområden inom klinisk genetik såsom syndrom, cancer-, kardio- och neurogenetik* med lärandeaktiviteter som skriftlig inlämningsuppgift som examineras tillsammans med muntlig tentamen.

Under den sista delen av utbildningen kommer studenterna att arbeta med större självständighet och handlägga patienter med hjärtkärlsjukdomar under en längre klinisk placering inom internmedicin där lärandemål som t ex *självständigt diagnostisera de vanligaste sjukdomstillstånden inom kursens ämnesområde ur patofysiologiskt och psykosocialt samt övriga relevanta perspektiv och i samverkan med patienten handlägga dessa* och som framför allt examineras med hjälp av EPA. Vidare kommer aspekter inom geriatriken *redogöra för det normala åldrandet och dess påverkan på äldres hälsa* inkludera ischemisk hjärtsjukdom med komorbiditet vilket undervisas och examineras under seminarier och genom skriftlig tentamen under termin 11. Under termin 12 relaterar en rad lärandemål under VFU inom primärvården, geriatrik och akutsjukvård till omhändertagande av tillstånd inom området hjärta och cirkulation som t ex *redogöra för etiologi, patogenes, patofysiologi, diagnostik och behandling av vanligt förekommande sjukdomar inom de medicinska områdena; akutsjukvård, allmänmedicin och geriatrik och självständigt prioritera arbetsdiagnos bland relevanta differentialdiagnoser, upprätta en initial utredningsplan i samråd med patienten, diskutera utredningens resultat och planera för adekvat uppföljning* och som tränas under kliniska placeringar. Dessa lärandemål examineras bl a enligt EPA-modell under VFU, falldiskussioner under seminarier samt situationer med simulerade patienter som säkerställer studenternas kompetens inom området.

Cancer

Under stadium 1 inhämtas grundläggande kunskaper inom biokemi och cellbiologi. Under termin 3 finns t ex lärandemålet *redogöra för stamcellsbegreppet och stamcellers betydelse för regeneration* om vilket studenten inhämtar kunskap genom föreläsning, temadag och vetenskaplig fördjupningsuppgift som examineras; det sker även en skriftlig tentamen. Därefter appliceras dessa kunskaper på diagnostik av cancer under termin 4 innehållande undervisning i patologi och genetik. Då inhämtar studenten kunskap om lärandemålen *redogöra för det medicinska sjukdomsbegreppet samt översiktligt beskriva sjukdomars uppkomst gällande genetiska, inflammatoriska och degenerativa sjukdomar samt cancersjukdomar och redogöra övergripande för mekanismerna bakom molekyllära, genetiska, cellulära och morfologiska förändringar vid sjukdom* vilket behandlar uppkomsten av tumörsjukdomar och som undervisas via en rad olika metoder som enstaka föreläsningar, seminarier med case-metodik, obduktioner, kliniska konferenser och diskussioner kring morfologiska bilder. Examinationerna är varierande och sker t ex i seminarieform samt genom skriftlig och muntlig tentamen vilket säkerställer uppfyllelse av lärandemålen.

Under stadium 2 lär sig studenterna hur cancersjukdomar kan upptäckas och behandlas. Exempel på lärandemål är *redogöra för kirurgiska sjukdomar avseende epidemiologi, etiologi, patofysiologi, diagnostik och behandling* (omfattande cancersjukdomar) samt *redogöra för principer för farmakologisk behandling och strålbehandling vid cancersjukdom, i såväl kurativ som palliativ fas* (termin 7) som undervisas gruppvis i seminarieform under VFU tillsammans med föreläsningar. Praktisk muntlig tentamen i simulerad miljö och skriftlig tentamen är examinationsformer. Under termin 9 ska studenten *applicera grundläggande principer för genetisk vägledning samt för utredning, diagnostik och handläggning inom olika huvudområden inom klinisk genetik såsom syndrom, cancer-, kardio- och neurogenetik* vilket undervisas och examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift tillsammans med en muntlig tentamen. I slutet av utbildningen kommer studenten ha inhämtat tillräcklig kunskap för att besitta bred och fördjupad kunskap inom cancerområdet. Termin 12 ska studenterna också kunna redogöra för begreppet palliativ vård och beskriva hur denna vård bedrivs.

Visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet i yrkesutövningen

Under stadium 1 undervisas grundläggande teoretiska begrepp om områdets vetenskapliga grund, forskningsbaserat arbetssätt, vetenskaplig redlighet, evidens och beprövad erfarenhet parallellt med att studenten börjar träna sin förmåga gällande litteratursökning, kritisk granskning av originalartiklar och översiktsartiklar individuellt och i grupp relaterat till respektive ingående terminsämnena. Exempelvis kommer studenten att under termin 1 och 2 övergripande lära sig om vetenskapliga begrepp och statistik (lärandemål *skilja mellan vetenskap och pseudovetenskap inom medicin samt redogöra för betydelsen av statistik i evidensbaserad vetenskap*) genom främst introducerande föreläsningar efterföljt av seminarier, grupparbeten och portföljexaminationer. Under termin 3 inriktas undervisningen kring lärandemålet *använda relevanta databaser för att söka medicinsk information samt sammanfatta och presentera en vetenskaplig artikel muntligt*. Under fjärde terminen introduceras studenten i grundläggande principer kring klinisk läkemedelsforskning (lärandemålet *beskriva de viktigaste stegen i utvecklande och introduktion av nya farmaka från syntes till godkännande för klinisk behandling*) vilket undervisas genom team-based learning och examineras skriftligt.

Under termin 5-9 fördjupas teoretiska och praktiska kompetenser genom förberedande praktisk statistikträning i huvudsak koncentrerat till termin 5. Genom bl.a. webbaserad undervisning kommer studenten att få kunskap om lärandemålet *analysera, bedöma och diskutera vetenskapliga frågeställningar och metodik inom respektive ämnesområde utifrån basala kunskaper om statistik, epidemiologi, studiedesign och principer för evidensbaserad medicin* som examineras med hjälp av seminarier och skriftlig tentamen. Under efterföljande terminer ligger fokus på teori och praktik för kliniska ämnena; under termin 6, 7, 8 och delar av termin 9 ska studenten löpande träna ett vetenskapligt förhållningssätt med ämnesintegrerad orientering vilket kan exemplifieras med lärandemål som *värdera epidemiologiska och randomiserade kliniska vetenskapliga studier relevanta för terminens ämnesområden* (termin 6) och *sammanfatta och diskutera vetenskapliga studier och aktuell vetenskaplig evidens för utredning och behandling inom området psykiatri, öron-näsa-hals och oftalmologi* (termin 8). Både undervisningsformer och examinationer varierar och studentaktiverande pedagogik används, framför allt via undervisning i seminarieform och portföljexamination.

Genom att studenten tränas kontinuerligt i ett vetenskapligt förhållningssätt inom ett brett utbud av kliniska discipliner kommer studenten att vara väl förberedd för stadium 3 och det självständiga arbetet (examensarbetet) som påbörjas i slutet av termin 9 med upprättande av projektplan samt projektplaneseminarium. Termin 10 ägnas åt examensarbetet och är i huvudsak inordnad i tre faser; introduktionsdel, genomförandet av ett eget vetenskapligt projekt, samt en avslutande del med muntlig och skriftlig redovisning. Termin 11 och 12 är i huvudsak inriktade mot professionell tillämpning och fördjupning innefattande längre kliniska placeringar och studenten kommer kontinuerligt i samband med VFU att tränas i ett evidensbaserat medicinskt förhållningssätt i kliniska situationer genom examinerande falldiskussioner och duggor. Exempel på lärandemål är *diskutera och problematisera begreppet vetenskap och beprövad erfarenhet i kliniska situationer* (termin 12).

Visa kunskap om grundläggande vetenskapliga metoder inom området och insikt i metodernas möjligheter och begränsningar

Under stadium 1 undervisas grundläggande teoretiska begrepp inom områdets vetenskaplig grund, forskningsbaserat arbetssätt och evidensbaserad medicin kontra beprövad erfarenhet. Studenten introduceras i vetenskaplig metodik genom att använda biokemisk laboratoriemetodik med grundläggande statistiska beräkningar samt tränas att muntligt diskutera forskningsaktuella frågor och metoder (exempel på lärandemål *beskriva forskningsaktuella frågor och metoder i fysiologi*) under termin 2. Målet undervisas med hjälp av flipped classroom-metodik och examineras i seminarieform. Den basvetenskapliga och kliniska introduktionen i programmet fortsätter under termin 3 och 4 då studenten tränas i att förstå grundläggande tekniker av betydelse inom biomedicin samt i att kunna diskutera olika analysmetoder (t ex lärandemål *redogöra för modellorganismer och grundläggande transgena tekniker av betydelse för biomedicinsk forskning* (termin 3) och *förklara hur olika genetiska analysmetoder används vid diagnostik samt beskriva dess svaghet och styrkor* (termin 4).) Undervisningen planeras att delvis vara webbaserad och examineras både skriftligt och muntligt i form av grupparbeten och seminarier. Fortsatt användning av erhållna kunskaper inom forskningsmetodiken och forskningsprocessen kommer att vidareutvecklas under termin 4 genom att studenten ska redogöra för framtagande av nya läkemedel (lärandemålen *beskriva de viktigaste stegen i utvecklande och introduktion av nya farmaka från syntes till godkännande för klinisk behandling* samt *diskutera styrkor och svagheter i kliniska läkemedelsstudier*) vilket undervisas genom team-based learning och examineras skriftligt. Termin 4 innehåller också moment där studenten förväntas diskutera studier inom forskning (lärandemål *diskutera hur forskningsstudier utförda med kvalitativ metodik är uppbyggda och hur en sådan studie kan användas*) som undervisas och examineras framför allt i seminarieform.

Huvuddelen av undervisningen kring det aktuella examensmålet är inplacerad under stadium 2. Integrerade lärandeaktiviteter planeras inom ämnena på termin 5 där lärandemålet *visa basala kunskaper om statistik, epidemiologi, studiedesign och principer för evidensbaserad medicin för att kunna analysera, bedöma och diskutera vetenskapliga frågeställningar och metodik inom respektive ämnesområde* examineras. Studenten kommer att utveckla sina kunskaper från det basvetenskapliga och kliniska introduktionsblocket

Under termin 6-9 ska studenten omsätta teori till praktik inom kliniska ämnen och exempelvis planeras lärandeaktiviteter och examinationer kring ökad kunskap och förståelse för principer om hur epidemiologiska och randomiserade studier är uppbyggda och vilka slutsatser man kan dra av dessa. Studenten kommer att få djupare kunskaper rörande vetenskapliga metoder vilka är ämnesspecifika, exempelvis hur forskningsstrategier och metoder kan användas för att belysa kliniska psykiatriska frågeställningar.

Från termin 10 (stadium 3) har studenten uppnått den del av utbildningen då fokus ligger på professionell tillämpning och fördjupning. Det vetenskapliga arbetet är inplacerat här och studenten kommer mer självständigt att tillämpa olika slags vetenskapliga metoder beroende på valt vetenskapligt projekt. Studenten erbjuds workshops i statistikmoment och referenshanteringsprogram samt också viss individuell genomgång med statistiker för diskussion om vetenskaplig metod. I samband med examination av examensarbetet läggs stor vikt vid att studenten ska kunna kritiskt granska och argumentera för vald vetenskaplig metod gällande det egna arbetet samt kritiskt granska en medstudents arbete. Avslutande terminer (11-12) ska studenten fördjupa sina professionella kompetenser och exempelvis kunna redogöra för lärandemålet *redogöra för samhällsmedicinsk forskning och dess metoder samt identifiera*

styrkor och svagheter vid kvalitetsbedömningar av vetenskap inom området som undervisas delvis webbaserat och examineras både skriftligt och i seminarieform.

Visa kunskap om etiska principer och deras tillämpning inom hälso- och sjukvården samt inom forsknings- och utvecklingsarbete

Studenterna lär sig under de första terminerna etikens grunder, t ex att kunna förklara och diskutera innebörden i centrala etiska begrepp, normer och principer samt värderingar inom vården. De ska även känna till olika etiska teorier och utgångspunkter (såsom konsekvensetik, pliktetik och dygdetik) samt kunna redogöra för skillnaden mellan normativ etik och deskriptiv etik. Vidare ska studenterna inhämta kunskap om nationella och internationella yrkesetiska regler och deklARATIONER samt förstå tillkomsten av, och innehållet i reglerna, liksom behovet av återkommande omprövning. På termin 1 finns t ex lärandemålet *redogöra för tystnadsplikten och grundläggande begrepp inom etikens område samt för de läkareetiska reglernas betydelse för patient-läkarrelationen*. Begreppen behandlas vid en föreläsning och diskuteras i samband med ett seminarium. Som examination gör studenterna bl a en inlämningsuppgift där de ska reflektera över läkarförbundets etiska regler.

Under stadium 2 kommer studenterna att lära sig att identifiera etiska problem och aspekter med koppling till respektive medicinska område samt att särskilja etiska problem från exempelvis psykologiska, religiösa eller juridiska. De får ska lära sig att analysera etiska problem och att precisera handlingsalternativ, konsekvenser och de värden som står på spel. Förmågan att kritiskt granska sin egen och andras etiska argumentation utvecklas, liksom att klargöra de etiska aspekterna av att informera, förklara och samråda med en patient i beslut som berör hen. Studenten ska lära sig att reflektera över och kritiskt argumentera kring egna och andras normer och värderingar, inklusive olika yrkesetiska normer och värden som kan aktualiseras i det professionella arbetet, samt lära sig att värna om sin egen professionella autonomi utan att kränka patienten eller andra. Särskilda etiska problem som t ex prioriteringar tas upp vid seminarium, deltagande vid remissbedömningar och bedömningar på akutmottagning. På termin 8 examineras lärandemålet *diskutera och värdera etiska principer och deras tillämpning inom hälso-och sjukvården, särskilt vad gäller prioriteringar, samt inom forskning* genom en skriftlig tentamen.

Komplexitetsgrad och krav på att kunna tillämpa de etiska principerna i konkreta situationer ökar under stadium 3. På termin 10 ska studenterna *självständigt identifiera och föra resonemang kring forskningsetiska principer med specifik relevans för det egna och medstudenters examensarbete* vilket bl a examineras genom examensarbetets skriftliga rapport. Lärandemålet *identifiera och analysera etiska frågeställningar inom terminens ämnesområden* (termin 11) täcker in flera olika ämnesområden. Inom radiologin förväntas studenterna bland annat kunna reflektera kring problematiken med bifynd vid undersökningar. Detta kommer preliminärt att examineras i form av en inlämningsuppgift. Studenterna får också själva identifiera etiska problem under VFU, vilka sammanfattas skriftligt och därefter redovisas och diskuteras vid seminarier.

Visa kunskap om, och förståelse för förhållanden i samhället som påverkar hälsan för individer och olika grupper ur ett nationellt och globalt perspektiv

Under de första terminerna (1-4) läggs en teoretisk grund inom området som bl a omfattar hälsans bestämningsfaktorer, begrepp inom genusområdet inklusive intersektionalitet, samt hur migration och olika typer av social utsatthet påverkar hälsan (t ex lärandemålet *översiktligt redogöra för hälsans bestämningsfaktorer, grunden för de mänskliga rättigheterna inklusive rätten till hälsa samt de samhälleliga förutsättningarna för medicinsk verksamhet* på termin 1). Lärandeaktiviteterna omfattar både föreläsningar och gruppuppgifter och examineras bl a via webbstest och inlämnad redovisning vilken också bedöms genom en muntlig redogörelse.

På termin 5 som inleder stadium 2 får studenterna en introduktion till global hälsa med särskilt fokus på infektionssjukdomar, hälso- och sjukvårdssystem och de globala utvecklingsmålen. Lärandemålet *redogöra översiktligt för ett globalt perspektiv på jämlik hälsa, betydelsen av fungerande hälso-och sjukvårdssystem, FN:s globala mål för hållbar utveckling, samt de globala målens koppling till mänskliga rättigheter* undervisas bl a med hjälp av webbaserade moment, föreläsningar och gruppundervisning och examineras både skriftligt och i seminarieform. Längre fram (termin 6-9) diskuteras hur förhållanden i samhället påverkar olika gruppers tillgänglighet till vård, diagnos och behandling för olika sjukdomar (*redogöra för*

samband mellan samhällsstrukturer, livsstil och ohälsa samt för metoder för intervention). Detta lärandemål undervisas med hjälp av olika studentaktiverande metoder gruppvis samt med hjälp av webbaserat material vilket t ex omfattar vetenskapliga artiklar. Examinationerna sker bl a i seminarieform.

Kunskapen fördjupas under stadium 3 under kursen i global hälsa respektive undervisning inom området samhällsmedicin liksom i mötet med patienter på de kliniska kurserna. På termin 10 kommer en vecka att vikas åt en kurs i global hälsa som är under planering. Där kommer lärandemål att finnas som *redogöra för hälsans bestämningsfaktorer på mikro-, meso- och makronivå; för den enskilde individen såväl som på samhällsnivå* att examineras. Studenterna kommer bl a läsa och diskutera vetenskapliga artiklar och examineras genom ett kunskapstest. I slutet av utbildningen ska studenterna också kunna *redogöra för hur förhållanden i samhället specifikt livsvillkor, livsstil, sociala interaktioner, faktorer i den allmänna miljön och arbetslivet samt hälso- och sjukvårdssystem påverkar hälsan för individer och olika grupper ur ett nationellt och globalt perspektiv* (termin 11). De får utföra en fältstudie där de i smågrupper besöker verksamheter utanför hälso- och sjukvården som bedriver hälsofrämjande arbete. Studenterna får därefter skriva en rapport om besöket och redovisa i tvärgrupper för spridning av de kunskaper som inhämtas. Det sker också en skriftlig tentamen.

Visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

På termin 4 lär sig studenterna om olika typer av våld och dess konsekvenser (*översiktligt redogöra för former och förekomst av våld samt konsekvenser av detta ur ett nationellt och globalt perspektiv*) genom föreläsningar och ett planerat därpå följande handledarlett seminarium där studenterna förväntas ha läst skönlitterära texter om upplevelser av våld vilka de får presentera för varandra och diskutera. Examinationsformer är förutom godkänt seminarium även en portföljexamination och en skriftlig tentamen.

Under kirurgterminen, termin 7, är det ett tydligare fokus på våld i nära relationer genom lärandemålet *översiktligt beskriva och förklara grundläggande begrepp gällande våld och våldsbrott, riskfaktorer för våld och våldsbrott samt våld mot särskilt utsatta grupper, inklusive hur hälsan kan påverkas hos den som utsätts för våld*, bl a genom en temadag där studenterna får en teoretisk genomgång samt i mindre grupper gör värderingsövningar. Dessutom ska studenterna utifrån filmklipp diskutera bemötande och handläggning av utsatta personer. Studenterna ska notera erfarenheter av möte med patienter som utsatts för våld i en loggbok i kursportföljen och diskutera dessa erfarenheter i seminarieform som är examinerande tillsammans med en skriftlig examination. Under termin 9 lär sig studenterna om våld mot barn och sexuellt våld, inklusive lagstiftning och hur man gör en orosanmälan.

Under den avslutande terminen (stadium 3) är fokus på att studenterna självständigt ska kunna genomföra den första konsultationen med en person som varit utsatt för våld. De ska vara medvetna om att den som utsätts för våld kan söka för symtom som kronisk smärta och depression (lärandemål *redogöra för hur traumatiska händelser och våld i nära relationer kan komma till uttryck i mötet med patienten*), och hur de aktivt ska efterfråga våldutsatthet. Vidare ska studenterna ha kännedom om behandling och veta när patienten behöver remitteras och i så fall vart. Studenterna får i uppgift att i examinationsportföljens loggbok notera erfarenheter av att möta personer som utsatts för våld i nära relationer. Dessa erfarenheter diskuteras sedan i handledarlett seminarium som är examinerande.

Visa kunskap om hälso- och sjukvårdssystem i Sverige, inbegripet deras organisation och styrning, och kännedom om sådana system i andra länder, samt visa förståelse för strategier för likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård

I samband med sina första placeringar på stadium 1 inom primärvården respektive slutenvården får studenterna reflektera kring olika professioner och hur de samarbetar vilket examineras genom portföljexamination. Därefter lär sig studenterna övergripande om sjukvårdens organisation i Sverige samt om betydelsen av fungerande hälso- och sjukvårdssystem genom lärandemål som *redogöra för sjukvårdens organisation på regional och kommunal nivå* (termin 4). Detta mål undervisas genom interaktiva föreläsningar och examineras med hjälp av en skriftlig examen. Ett annat lärandemål under termin 5 är *diskutera kring rätten till vård för individer utan medborgarskap (t ex asylsökande, papperslösa personer och sk EU-migranter enligt nationella och internationella lagar och riktlinjer* som genomförs som grupparbete och examineras i seminarieform.

Under följande terminer diskuteras hur alla människor oavsett kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, funktionsvariation osv ska få likvärdig tillgång till vård, och perspektivet vidgas till hur hälsosystem är organiserade i andra länder, liksom till globala strategier för tillgång till vård. Ett exempel på lärandemål är: *beskriva hur mödra-, barn- och skolhälsovården och ungdomsmottagningar är organiserade i Sverige, samt beskriva strategier för hälsoinriktat och förebyggande arbete inkluderat screening och vaccinationsprogram samt likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård* där undervisningen består av föreläsningar om pelarna i den svenska välfärden med gratis förebyggande vård samt konkret om detaljer och vikten av screening och förebyggande mödrahälsovård, barnhälsovård på BVC, vaccinationsprogram, skolhälsovård och ungdomsmottagningar med platsbesök, vilket examineras med en skriftlig tentamen. Komplexitetsgraden ökas successivt, och studenten ska beakta allt fler aspekter samtidigt. Under kursen i global hälsa på termin 10 undervisas lärandemålet *identifiera grundläggande skillnader vad gäller hälso- och sjukvårdssystem, hälso-och sjukvårdsfinansiering, hälsofrämjande arbete samt tillhandahållande av hälso-och sjukvård i utvalda länder i världen*. En av lärandeaktiviteterna för målet är grupparbete kring hälsosystem i olika länder, vilket preliminärt examineras genom bedömning av handledare.

Även under termin 11 finns lärandemål som *redogöra för hur förhållanden i samhället specifikt livsvillkor, livsstil, sociala interaktioner, faktorer i den allmänna miljön och arbetslivet samt hälso- och sjukvårdssystem påverkar hälsan för individer och olika grupper ur ett nationellt och globalt perspektiv* vilket bl a belyses vid platsbesök på Angereds Närsjukhus där vården är organiserad efter undersökning av behovet av vård bland de boende i området. Vid besöket diskuteras bl a framgångsrik cervixscreening bland grupper som annars ofta uteblir vid kallelse för screening samt mötet mellan svensk sjukvård och personer med ursprung utanför Sverige. Studenternas måluppfyllelse säkerställs via en skriftlig tentamen.

Visa kunskap om patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar i hälso- och sjukvården, samt om metoder för att utvärdera medicinsk verksamhet

Under stadium 1 läggs en teoretisk och professionell grund för kunskap om patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar som konkretiseras kring etiska regler, men också till aktuell lagstiftning inom hälso- och sjukvården. Ett exempel är lärandemålet *redogöra för etiska regler för läkare och lagstiftningen om sekretess och tystnadsplikt* som undervisas under termin 3 genom etikföreläsning om läkarets regler med fokus på patientautonomi samt gruppdiskussion utifrån självupplevda etiska dilemman i klinisk praktik. Andra undervisningsformer är team based-learning med instuderingsmaterial, quiz och frågeseminarium ”Sekretess och tystnadsplikt”; målet examineras skriftligt.

Under klinisk teori och praktik, stadium 2, utvecklas och fördjupas kunskapen inom olika ämnesområden. Under termin 8 finns t ex lärandemålet *redogöra för patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar i psykiatrisk vård, neurologisk vård, vård inom öron-näsa-hals och oftalmologi i Sverige* samt under termin 9 *visa kunskap om patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar inom barnmedicin, neonatologi, barnkirurgi och ortopedi, barnpsykiatri, gynekologi, reproduktionsmedicin och obstetrik, klinisk genetik samt dermatologi samt om metoder för att utvärdera medicinsk verksamhet avseende prioriteringar i vården*. Studenten ska öka sina färdigheter i kommunikation och samarbete med andra vårdprofessioner för att kunna omhänderta en akut sjuk patient på ett effektivt och patientsäkert sätt genom att i simulerad miljö och i ett interprofessionellt team, träna färdigheter i att systematiskt leda, prioritera, fördela och samordna det medicinska omhändertagandet och omvårdnadsarbetet utifrån patientens behov och resurser. Momentet innefattar efterföljande debriefing samt seminarieexamination där studenten med hjälp av obligatorisk litteratur, egna reflexioner och återkoppling från teamet ska formulera en skriftlig personlig utvecklingsplan med fokus på samarbete och kommunikation för ökad patientsäkerhet.

Under sista delen av programmet omfattande professionell tillämpning och fördjupning, stadium 3, ska studenterna fokusera på metoder för att utvärdera patientsäkerhetsarbete (lärandemål *redogöra för verktyg i arbetet med patientsäkerhet inom primärvården* under termin 11) vilket undervisas med hjälp av föreläsningar och seminarium och examineras både med en gruppuppgift och skriftlig tentamen. Under termin 12 redovisar också studenterna sitt förbättringsarbete som är ett led i att tillägna sig kunskap och kännedom om att utvärdera medicinsk verksamhet (se redogörelse för detta mål nedan).

Visa kunskap om relevanta författningar

De författningar som är relevanta ur olika aspekter av läkarens arbete introduceras fortlöpande under programmets gång. Undervisning och examination sker kopplat till den kontext där respektive författning är central. Under programmets sista del breddas målbilden och studenten förväntas där nå kunskap och förståelse för hur författningarnas innehåll reglerar hälso- och sjukvården. Under stadium 1 finns t ex lärandemålet ”redogöra för den lagstiftning som reglerar patientens respektive anhörigas rättigheter i samband med obduktion och hantering av biobanksmaterial (termin 4) som undervisas genom föreläsning och examineras skriftligt.

Under stadium 2 finns t ex lärandemålet *redogöra översiktligt för tvångsvårdslagstiftning inom psykiatri (LPT, LRV) och socialtjänst (LVM, LVU), de juridiska principerna kring nödvård och nödrätt, samt formerna för samverkan mellan sjukvård, polis och sociala myndigheter, särskilt i samband med ärenden rörande vårdintyg och LVM-vård* som undervisas under termin 8 (kunskapen inom området fördjupas därefter under termin 12) dels genom fallseminarier och dels genom att skriva vårdintyg vid simulerade patientfall. Undervisningen sker parallellt med VFU på psykiatriska placeringar inklusive psykiatrisk akutmottagning. Måluppfyllelse säkerställs genom en skriftlig tentamen. Under termin 9 kommer studenterna att undervisas om barnkonventionen och vård av minderåriga inom ämnet pediatrik samt om lagstiftning kring abort, fosterdiagnostik, sexuella övergrepp, infertilitetsbehandling och preimplantatorisk genetisk diagnostik under gynekologiavsnittet och klinisk genetik. Genom fallseminarier befästs dessa kunskaper och under VFU inkluderas en dialog om bemötande av barn som anhöriga (lärandemålet *redogöra för svenskt och internationellt regelverk om mänskliga rättigheter, barnkonventionen, samt lagstiftning som reglerar abortverksamheten, fosterdiagnostik, genetisk integritet, sexuella övergrepp, infertilitetsbehandling, preimplantatorisk genetisk diagnostik, vården av minderåriga samt bemötande av barn som anhörig*). Måluppfyllelse examineras genom seminarier kring specifika kliniska situationer samt en skriftlig tentamen. Lärandemålet *redogöra för innehåll i relevanta författningar samt betydelsen av ekonomi och organisation för hälso-och sjukvården* undervisas under termin 11 under föreläsningar, seminarium och grupparbete och examineras med hjälp av en skriftlig tentamen. Genom programmets undervisning får studenterna kunskap om samtliga relevanta författningar av betydelse för en läkares arbete.

Visa fördjupad förmåga till professionellt bemötande av patienter och deras närstående med respekt för patienterna och deras närståendes integritet, behov, kunskaper och erfarenheter

Förmågan att bemöta patienter och deras närstående professionellt och med respekt för deras integritet, behov och kunskap utgör kärnan i ett *personcentrerat arbetssätt* som är ett centralt lärandemål genomgående i programmet. Under de två första åren under stadium 1 läggs en teoretisk och värderingsmässig grund med kunskapsmål om rätt till hälsa, patienters och närståendes rättigheter, normer, intersektionalitet. Det planeras också lärandeaktiviteter där studenterna reflekterar över människors olika livssituationer, olika aspekter i bemötande av patienter och anhöriga samt vad som krävs av dem själva för att utveckla ett professionellt förhållningssätt. Parallellt under VFU tränar studenterna tillsammans med handledare på att tillämpa det första steget i ett personcentrerat arbetssätt (lärandemål *tillsammans med handledare tillämpa ett personcentrerat arbetssätt för att inhämta en anamnes, bekräfta patienten och efterhöra patientens tankar, oro, önskningsar samt de frågor som uppstår*) (termin 3). Återkoppling ges i samband med medsittning och i form av gruppgenomgång av studenternas videoinspelade samtal. Handledaren gör formativa bedömningar av studentens prestation och måluppfyllelse examineras enligt EPA-modell.

Därefter fortsätter studenterna under stadium 2 att under handledning träna med avseende på ett personcentrerat arbetssätt. Exempel på lärandemål är *tillämpa ett personcentrerat arbetssätt för att inhämta en strukturerad anamnes och genomföra ett kliniskt relevant status anpassat efter den aktuella situationen, samt sammanställa och skriftligt dokumentera patientmötet* (termin 7) och *i simulerad miljö självständigt inhämta en strukturerad anamnes och genomföra ett kliniskt relevant status hos patienter med affektiv och beteendemässig funktionspåverkan* (termin 8). Studenterna tränar på att tillämpa ett personcentrerat och professionellt arbetssätt under handledning vid patientmöten under VFU inom öppen-, sluten- och primärvård samt även vid falldiskussioner i grupp och i simulerade situationer. Inhämtade kunskaper och färdigheter bedöms fortlöpande med hjälp av formativa bedömningar och examineras summativt enligt EPA-modell. För mer krävande och komplexa situationer kommer den kliniska träningen att kompletteras

med övningar och examination i simulerade situationer (t ex förmedla svåra besked och att bemöta patienter med affektiv och beteendemässig funktionspåverkan).

Förmågan att tillämpa ett professionellt och personcentrerat arbetssätt fördjupas under längre VFU-perioder under stadium 3 där kraven på självständighet och individanpassning ökar (exempel lärandemål *självständigt tillämpa ett individuellt anpassat bemötande av patienter och anhöriga med respekt för deras lika värde och rättigheter* på termin 12.) Handledare kommer att ge upprepad formativ återkoppling enligt EPA-modell och vid medsittning med en mer omfattande återkoppling avseende professionellt förhållningssätt enligt strukturerad mall. Som komplement tränas och examineras förmågan att ge svåra besked, besluta om livsuppehållande åtgärder och val av vårdnivå i simulerade situationer. För godkänt vid den summativa examinationen krävs att studenten har dokumenterat en stabil förmåga för aktiviteten i examinationsportfölj för EPA respektive professionellt förhållningssätt. Progressionen genom programmet säkerställer att studenten kan arbeta med en hög grad av självständighet och med ett professionellt förhållningssätt under stadium 3.

Visa förmåga att kritiskt och systematiskt integrera och använda kunskap samt analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

Under stadium 1 tränas studenten i att integrera struktur och funktion på olika nivåer – molekylärt, cellulärt och i vävnaderna – för alla kroppens organ. Det inkluderar samtidiga händelseförlopp i alla organsystem som sker naturligt vid olika tidpunkter från embryot till den åldrande individen, eller som följd av påfrestningar på kroppens homeostas och vid sjukdom med fokus på patogenes, patofysiologi och kliniskt relevanta anatomiska aspekter. Undervisningen sker med hjälp av grundläggande föreläsningar och studentaktiverande metoder. Under termin 2 ligger fokus på fysiologi; terminens innehåll examineras med dels delskrivningar och dels en muntlig tentamen (lärandemål *diskutera komplexa fysiologiska frågeställningar som samtidigt omfattar cell, vävnad och organ*). Under termin 3 finns lärandemålet *diskutera och förklara det mänskliga genomets uppbyggnad och funktion ur ett evolutionärt perspektiv med fokus på embryonalutveckling hos däggdjur och andra modellorganismer* som redovisas muntligt i seminarieform samt skriftligt i tentamen.

Undervisningen fördjupas under stadium 2 till att inkludera sjukdomsutveckling då studenten övas i diagnostik och behandling med utgångspunkt i tidigare kunskap om normal funktion kombinerat med tillägnad kunskap om patologi med hänsyn taget till patientens situation. Förmåga till systematiskt resonemang tränas under handledning i kliniska situationer i smågrupper och under VFU. Under termin 6 kommer studenten att lära sig *redogöra för symtom och kliniska fynd som talar för att patienten bör genomgå utredning för att utesluta allvarlig eller vanlig internmedicinsk sjukdom*. Studenterna kommer att få kontinuerlig återkoppling enligt EPA-modell och målen under stadiet examineras även genom medsittning och fallbaserade frågor samt salstentamina. Under VFU och i simulerade situationer på termin 7 kommer studenten att lära sig *redogöra för patofysiologi och behandlingsprinciper för svikt i vitala funktioner, samt principerna för olika anestesiformer och dess ändamålsenlighet vid olika kliniska situationer, peri-operativ behandling och stabilisering av patientens vitala funktioner*. Under samma termin ska studenten kunna *redogöra för kirurgiska sjukdomar och skador avseende epidemiologi, etiologi, patogenes, patofysiologi, diagnostik och behandling* avseende t ex gastrointestinal blödning. Undervisningen sker enligt team based-learning med en tydlig koppling till basvetenskaplig kunskap. Termin 7 examineras genom dels en skriftlig tentamen och dels en praktisk tentamen i simulerad miljö. Stadiet avslutas med en praktisk tentamen enligt ”Objective Structured Clinical Examination” (OSCE) där lärandemålet *diagnostisera de vanligaste sjukdomstillstånden ur patofysiologiskt och psykosocialt samt andra relevanta perspektiv och i samverkan med patienten handlägga dessa samt diagnostisera och inleda behandling av akuta livshotande tillstånd* examineras.

Under stadium 3 ökas självständighetsgraden omfattande utredning, diagnostik och behandling genom att studenten systematiskt får handlägga komplexa frågeställningar under VFU-placeringar. Här tar studenten självständigt det initiala ansvaret för patienten, och ska sedan förankra utredning och behandling med handledare (*lärandemålet självständigt prioritera arbetsdiagnos bland relevanta differentialdiagnoser, upprätta en initial utredningsplan i samråd med patienten, diskutera utredningens resultat och planera för adekvat uppföljning*). I denna process utgör vårdprogram och riktlinjer viktiga instrument vilka på ett

naturligt sätt integreras och värderas i den kliniska situationen. Studenten ska också kunna väga in olika faktorer som etik i arbete vilket examineras i lärandemålet *värdera förhållandet mellan risk och nytta avseende diagnostik och identifiera etiska frågeställningar som kan uppkomma i diagnostisk verksamhet*. Förmågan att kritiskt använda kunskap, inte minst det vetenskapliga underlaget, och värdera situationer examineras genom upprepade examinationer enligt EPA-modell samt genom individuell redovisning och presentation av verkliga och virtuella patientfall enligt bestämd mall. Studenten genomför också under detta stadium ett examensarbete med utgångspunkt från en vetenskaplig frågeställning, som redovisas både skriftligt och muntligt och därmed tränar ett vetenskapligt synsätt och kritiskt förhållningsätt till ny kunskap (lärandemål *diskutera resultat och slutsats i genomfört vetenskapligt arbete och resonera kring dessa i relation till publicerade forskningsresultat*).

Visa förmåga att självständigt diagnostisera och inleda behandling av akuta livshotande tillstånd

Under de fyra första terminerna läggs en teoretisk grund till examensmålet och studenterna lär sig basal hjärt-lungräddning och att etablera fri luftväg i simulerad miljö. Under stadium 2 fördjupas de teoretiska kunskaperna om akuta livshotande tillstånd inom olika discipliner parallellt med att studenterna får omsätta dessa kunskaper tillsammans med handledare under VFU. Här ingår att kunna inhämta anamnes och utföra status anpassat till den akuta situationen, kunna identifiera sviktande vitalfunktioner, bedöma sjukdomstillståndets allvarlighetsgrad, ta ställning till vårdnivå och förutsättningar för eventuella livsuppehållande åtgärder, upprätta en initial behandlingsplan och agera utifrån den samt på ett adekvat sätt kommunicera med kollegor och teammedlemmar (exempel lärandemål termin 5 *i simulerad miljö, identifiera patienter i behov av akut vård och genomföra ett primärt omhändertagande, inkluderande att upprätta och påbörja en initial behandlingsplan*). Interaktiva seminarier där bland annat omhändertagande av akut sjuk infektionspatient ingår samt ämnesdagar om sepsis/septisk chock och andra akuta infektionstillstånd. Handläggning och behandling av anafylaxi och andra akuta allergiska och infektiösa tillstånd tränas i smågrupper. Lärandemålet examineras genom formativa och summativa bedömningar enligt EPA-modell samt muntlig och skriftlig fallpresentation.

Vidare under stadium 2 tränas centrala procedurer så som tex avancerad hjärt-lungräddning, etablering av fri luftväg samt omhändertagande av patient med chock i simulerad miljö vid upprepade tillfällen (exempel på lärandemål under termin 7 *inom kursens ämnesområde tillsammans med handledare identifiera patienter i behov av akut vård och genomföra ett primärt omhändertagande, inkluderande att upprätta och påbörja en initial behandlingsplan i samråd med patient och/eller anhörig*). Omhändertagande enligt ABCDE och strukturerad kommunikation enligt SBAR vid akut trauma tränas på simulatorcentrum. Vid simuleringarna tilldelas studenterna olika roller (t ex traumaledare, anestesiläkare, sjuksköterska) och arbetsuppgifterna skiftar mellan de fall som ingår i övningen. Handledare ger studenterna återkoppling efter varje fall och avslutningsvis sker debriefing i slutet av dagen. Förmågan tränas även tillsammans med handledare under VFU inom kursens ämnesområden (kirurgi, anesthesi, urologi, ortopedi och onkologi). Formativa och summativa bedömningar sker enligt EPA-modell under VFU; dessutom ges simuleringstentamen där studenterna ska handlägga två patientfall i situationer hämtade ur sjukvårdens vardag. Uppgifterna är sådana att de inte kan tenteras skriftligt eller vid konventionellt muntligt förhör då en förutsättning är att studenten ska agera. Studentens förmåga bedöms med hjälp av en strukturerad checklista.

Under det avslutande stadiet tränas förmågan att diagnostisera och inleda behandling av akuta livshotande tillstånd under kliniska placeringar med ökande krav på självständighet (exempel på lärandemål *självständigt diagnostisera och inleda behandling av akuta livshotande tillstånd samt leda ett interprofessionellt samarbete och kommunicera relevant information till medarbetare i teamet kring en svårt sjuk patient*) (termin 12). Studenterna får under VFU kontinuerlig återkoppling enligt EPA-modell och grad av uppnådd självständighet examineras avseende innehåll i EPA-portföljen samt i simulerade patientsituationer. Dessutom inhämtas en mer generell bedömning av studentens professionalitet från vårdcentralens medarbetare vilken ligger till grund för handledarens återkoppling till studenten. Sammantaget bidrar detta till att utvärdera studentens professionella färdigheter vilket förstärker uppfyllelsen av examensmålet.

Visa fördjupad förmåga att självständigt diagnostisera de vanligaste sjukdomstillstånden ur ett patofysiologiskt och psykosocialt samt andra relevanta perspektiv och i samverkan med patienten handlägga dessa

Under stadium 1 förvärvar studenterna en medicinsk basvetenskaplig grund och under stadium 2 fördjupas de teoretiska kunskaperna om patofysiologi, etiologi, patogenes, diagnos och behandling för de vanligaste sjukdomstillstånden inom olika discipliner parallellt med att studenterna får träna dessa kunskaper tillsammans med handledare under VFU. Här ingår att kunna integrera relevant information från klinisk bedömning och journalhandlingar för att precisera rimliga arbetsdiagnoser med hänsyn taget till den specifika patienten, upprätta en initial utredningsplan i samråd med patienten och med hänsyn till eventuella risker och obehag för patienten, att kunna tolka utredningsresultat, att kunna omvärdera arbetsdiagnoser vid ny relevant information, diskutera utredningens resultat med patienten och i samråd med patienten formulera en åtgärdsplan och genomföra farmakologisk eller icke-farmakologisk behandling. Exempel på lärandemål från termin 6 *inom kursens ämnesområde utifrån anamnes och status prioritera arbetsdiagnos bland relevanta differentialdiagnoser och i samråd med patienten upprätta en initial utredningsplan* för vilket studenterna tränar dels vid seminarier där studenterna arbetar med fallbeskrivningar och dels i samband med patientmöten under VFU, både på akutmottagning, på internmedicinska vårdavdelningar och inom primärvården. Formativa och summativa bedömningar sker enligt EPA-modell under VFU och målet examineras också vid en skriftlig salstentamen. Träning av centrala procedurer kompletteras i simulerad miljö i de fall då tillräcklig träning av praktiska skäl inte kan erbjudas i klinisk miljö, t.ex. för lumbalpunktion, rektoskopi och ledpunktion.

Studenternas förmåga tränas ytterligare under kliniska placeringar med ökade krav på självständighet och förmåga att hantera och handlägga mer komplexa situationer t.ex. vid samsjuklighet (lärandemål på termin 9 *inom kursens ämnesområde, under handledning utifrån vald utredningsplan tolka tillgängliga utredningsresultat och i samråd med patienten genomföra farmakologisk och icke-farmakologisk behandling*). Under VFU på vårdavdelning övar sig studenten under handledning i att resonera kring utredningsplan baserat på de status- och laboratoriefynd studenten funnit samt att vid behov skriva recept. Återkoppling fås enligt EPA-modell.

Förmågan fördjupas genom träning under längre perioder av VFU som organiseras så att studenten får handlägga patienter under överinseende av handledare i olika kliniska situationer och verksamheter. På termin 11 finns lärandemålet *självständigt diagnostisera de vanligaste sjukdomstillstånden inom kursens ämnesområde ur patofysiologiskt och psykosocialt samt övriga relevanta perspektiv och i samverkan med patienten handlägga dessa*. Studenterna får under VFU kontinuerlig återkoppling enligt EPA-modell och grad av uppnådd självständighet examineras terminsvis avseende innehåll i EPA-portföljen.

Visa förmåga att initiera och medverka i hälsoinriktat och sjukdomsförebyggande arbete för enskilda, grupper samt redogöra för hur sådant arbete bedrivs på samhällsnivå

Under stadium 1 läggs en teoretisk och professionell grund med kunskap och reflektioner kring värderingar om hälsoprevention, över människors lika livssituationer och hur hälsa och sjukdom påverkas av levnadsomständigheter. Under VFU stadium 2 tränar studenterna under handledning för exempelvis lärandemålet *Inom kursens ämnesområde hos en patient identifiera riskfaktorer för framtida sjukdom, initiera preventiva åtgärder och planera för uppföljning* (termin 6) vilket innebär att studenterna inhämtar kunskaper om riskfaktorer och prevention inom internmedicin genom föreläsningar och grupparbeten som redovisas muntligt. Under VFU tränar studenterna praktiskt under handledning vid individuella patientmöten. Målet examineras genom formativa och summativa bedömningar enligt EPA-modell, medsitning under VFU samt skriftlig tentamen.

Under termin 11 fördjupas de teoretiska kunskaperna avseende insatser på grupp- och samhällsnivå som beskrivs av lärandemålen *redogöra för modeller för förebyggande insatser på grupp- och individnivå inom hälso- och sjukvården och redogöra för hur förhållanden i samhället specifikt livsvillkor, livsstil, sociala interaktioner, faktorer i den allmänna miljön och arbetslivet samt hur sjukvårdssystem påverkar hälsan för individer och olika grupper ur ett nationellt och globalt perspektiv*. Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier och uppnådda kunskaper examineras både skriftligt och muntligt.

Slutligen under termin 12 fördjupas den praktiska förmågan i klinisk praktik inom primärvården för lärandemålet *självständigt identifiera behov av och initiera preventiva åtgärder samt planera för uppföljning av dessa*). Under VFU får studenten under överinseende av handledare självständigt värdera patientens hälsosituation, hans/hennes behov av preventiv intervention, ge förslag på lämplig prevention och slutligen kommunicera och föra dialog med patienten kring dessa förslag. I konsultationen ingår också att efterfråga patientens svar på föreslagen prevention, och att utvärdera sin egen förmåga att genomföra motiverande samtal på ett respektfullt sätt. VFU kommer att kompletteras med seminarier kring mer komplexa och svåra fall där flera olika aspekter ska beaktas, t ex om man ska avsluta preventiv farmakologisk behandling hos individer i hög ålder/med komplicerande sjukdom/eller demens. Virtuella interaktiva patientfall planeras via vilka studenterna får mängdträning i sin förmåga att arbeta hälsoinriktat, fallen redovisas vid diskussion i smågrupp efter att studenter arbetat individuellt. Målet examineras genom formativa och summativa bedömningar enligt EPA-modell samt portföljexamination för professionellt förhållningssätt.

Visa förmåga att muntligt och skriftligt kommunicera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter och dokumentera dessa i enlighet med relevanta författningar

Under termin 3 och 4 lär sig studenterna grunderna för journalföring och kommunikation med patienten; exempel på lärandemål under termin 4 är *översiktligt förklara undersökningsfynd för patienten och skilja mellan det normala och det sjukliga och sammanställa och skriftligt dokumentera ett patientmöte i patientjournalen tillsammans med handledare*). Studenten tränar på att skriftligt dokumentera patientmötet i en patientjournal och förklara normala undersökningsfynd för patienter i samband med patientmöten i primär- och slutenvård, vilket bedöms formativt och examineras summativt enligt EPA-modell. En medsitning examineras enligt protokoll där studenten tar en personcentrerad anamnes, gör en basal statusundersökning och dokumenterar sina fynd i en patientjournal, vilket efterföljs av journalgenomgång och återkoppling från bedömare.

Förmågan att muntligt och skriftligt kommunicera åtgärder och behandlingsresultat tränas och utvecklas därefter inom olika kliniska kontexter under VFU stadium 2 och 3. Här ingår träning i att kommunicera med patienter, sammanfatta och ge strukturerade rapporter till medarbetare, och utfärda skriftliga medicinska underlag till andra aktörer i samhället. Exempel på lärandemål är från termin 9 *sammanfatta och ge muntligt strukturerad rapport av patientens symptom och statusfynd med användande av adekvat terminologi*. Under VFU på avdelning och akutmottagning får studenten träna och vid medsitning med handledare visa hur hen tar upp anamnes, undersöker och resonerar kring differentialdiagnoser. En strukturerad mall används för återkoppling för de olika ingående momenten. Målet examineras som tidigare enligt EPA-modell. Vidare finns lärandemålet *självständigt kommunicera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt dokumentera dessa i enlighet med relevanta författningar, rådande rutiner och vanliga klassifikationssystem inom hälso- och sjukvården* under termin 12 där studenten under VFU får, under överinseende av handledare, träna att självständigt skriftligt och muntligt kommunicera åtgärder och behandlingsresultat. Denna träning kompletteras med simulerade patientfall (skriftliga fallbeskrivningar och interaktiva webbaserade patientfall) där studenterna individuellt får träna på att använda relevanta författningar och vanliga klassifikationssystem. För en fördjupad förståelse kommer dessa patientfall vara mer komplexa och svåra. Efter att studenterna arbetat individuellt följer en gruppdiskussion där varje student får motivera sina val. Även träning av att förmedla svåra besked (som inte kan erbjudas i klinisk miljö av praktiska eller etiska skäl) sker i simulerad miljö liksom utfärdande av intyg som inte förekommer så ofta i klinisk vardag.

Studenterna får under VFU och i simulerade situationer kontinuerlig återkoppling enligt EPA-modell och grad av uppnådd självständighet examineras terminsvis avseende innehåll i EPA-portföljen. Dessutom sker 360 graders bedömning under VFU samt redovisning av simulerade fall och skriftliga inlämningsuppgifter. Den tydliga progressionen i lärandemål och examinationer säkerställer att studenten är väl förberedd för yrkeslivet vad gäller kommunikation och dokumentation.

Visa fördjupad förmåga att bidra till lärande i olika grupper, samt genomföra handledande uppgifter

Under stadium 1 läggs grunden för studenternas förmåga att interagera i grupp med syftet att träna för att kunna bidra med lärande i grupp genom att tillsammans ta fram kunskap och överföra information till varandra. Detta sker genom strukturerade seminarier inom olika ämnen där studenterna även ska reflektera över lärandemomentet. Exempel på lärandemål är *beskriva principerna för återkoppling i gruppdiskussionssammanhang* samt *leda, sammanfatta samt bidra till en seminariediskussion rörande frågeställningar inom kursens ämnesområden* under termin 2. Examination för de två nämnda lärandemålen sker vid seminarier och följer skriftliga återkopplingsprinciper. Ytterligare träning får studenten under t ex termin 4 som exemplifieras av lärandemålet *presentera och diskutera vetenskaplig information med relevans för det medicinska sjukdomsbegreppet* där studenterna studerar artiklar och i seminarieform undervisar sina studiekamrater om innehåll och konklusioner vilket examineras enligt bedömningsmatris.

Under de kliniska kurserna under stadium 2 ökar kraven på studenternas förmåga att förmedla kunskap; t ex ska studenterna under termin 9 leda smågruppsundervisning i ämnena obstetrik och gynekologi samt pediatrik. Studenterna ska för varandra redovisa bakgrunden till patientfall och leda diskussioner om möjliga differentialdiagnoser. Likaså får studenten handleda andra studenter vid rond av patienter under VFU. Vidare kommer studenten att träna på att praktiskt handleda ett interprofessionellt team under simulatorträning samt vid medicinskt omhändertagandet av akut sjuk patient på akutplacering. Dessa aktiviteter sammanfattas av terminens lärandemål *visa fördjupad förmåga att bidra till lärande i olika grupper, samt genomföra handledande uppgifter* som examineras enligt bedömningsmatris.

Under sista delen av utbildningen, på termin 12, kommer studenten att *medverka till professionellt lärande och handleda i klinisk verksamhet*; detta lärandemål exemplifierar hur studenten under programmet tränats till att på en högre nivå bidra till lärande och handledning. Studenten kommer på vårdcentral självständigt handleda yngre studenter på läkarprogrammets tidigaste terminer i anamnes och statustagande. Studenten utgår från en tydlig mall i sin handledning.Handledningsuppdraget examineras genom observation av utsedd klinisk handledare där färdigheter bedöms utifrån den tydliga mall som utgör underlag för själva handledningen. Under klinisk placering på vårdcentral, geriatrisk enhet eller inom akutsjukvård kommer studenten även att genomföra en 15 minuters presentation av ett medicinskt problem inför ett interprofessionellt team. Presentation examineras genom att det genomförs på utsatt tid och på ett adekvat vis.

Under programmet finns också vid ett flertal tillfällen moment där studenter presenterar resultat inför olika grupper; t ex vid posterpresentation där resultat förmedlas till studiekamrater och lärarkåren (redovisningen av det självständiga examensarbetet termin 10) och vid redovisningen av förbättringsarbetet där även representanter från sjukvården inbjuds (termin 12). Det finns också exempel på tvärgruppsredovisningar, t ex vid fältstudien gällande hälsobefrämjande arbete under termin 11.

Visa förmåga till ledarskap och interprofessionellt samarbete såväl inom hälso- och sjukvården som med professioner inom andra delar av samhället

Under de första fyra terminerna kommer studenterna att öva förmågan till kommunikation och återkoppling vilka är centrala komponenter för samarbete och ledarförmåga. Detta sker t ex genom lärandemålet under termin 2 *leda, sammanfatta samt bidra till en seminariediskussion rörande frågeställningar inom kursens ämnesområden* som examineras av seminariehandledare.

Under stadium 2 får studenterna teoretisk kunskap om ledarskap och samarbete och reflekterar över den egna professionella rollen och samarbete med andra yrkesprofessioner. Under termin 6 genomförs en teoretisk seminariedag i ledarskap och medarbetarskap samt om betydelsen av samarbete och kommunikation för patientsäkerhet och arbetsmiljö (lärandemål *redogöra för teorier om ledarskap och medarbetarskap*) som examineras genom en inlämningsuppgift. Denna undervisning följs på termin 7 av lärandemålet *reflektera över strategier som främjar ett professionellt arbetssätt självständigt såväl som i team, samt ge exempel på hur man etablerar förtroendefulla relationer till patienter, anhöriga och medarbetare* som undervisas under ytterligare en seminariedag med både muntliga och skriftliga examinationer i form av en inlämningsuppgift. Studenterna omsätter också de inhämtade kunskaperna under samma termin, både inom VFU och i simulerad miljö (lärandemål från termin 7 *under handledning*

samarbeta kring en patient med kollegor och övrig personal inom hälso- och sjukvården och tillsammans med handledare i simulerad miljö leda ett interprofessionellt samarbete kring en akut svårt sjuk patient och på ett professionellt sätt förmedla svåra besked till patient.) Under VFU tränar studenterna på att ge muntliga strukturerade rapporter, leda rond, arbeta i team som ledare och medarbetare, samverka vid planering inför utskrivning från slutenvården och där det är relevant utifrån patients behov samverka och hänvisa till andra instanser eller professioner. Formativa och summativa bedömningar sker enligt EPA-modell under VFU. Vid simulering ingår även att studenterna vid ett seminarium (utifrån skriven reflektionstext) ska analysera styrkor och svagheter i den egna professionella kompetensen i ett interprofessionellt teamsamarbete, utifrån patientens behov. Här ingår också att kunna reflektera över skillnader i ledarskap i olika situationer och diskutera innebörden av läkarens yrkesroll som ledare i ett interprofessionellt team; momentet examineras av handledare.

Under stadium 3 fördjupas studentens kunskaper och förmåga till ledarskap och interprofessionellt samarbete genom att studenterna under längre kliniska placeringar medverkar i interprofessionellt arbete. De ska samarbeta med medarbetare i kliniska situationer inom slutenvården och i samband med planering för utskrivning för att nå självständig förmåga, se lärandemål *samarbeta kring en patient med kollegor och övrig personal inom hälso- och sjukvården, samt vid planering inför utskrivning även med professioner i andra delar av samhälle*. På termin 12 kommer fokus ligga på interprofessionellt samarbete inom primärvården och inom andra delar av samhället, samt vid omhändertagande av patienter med akuta livshotande tillstånd med lärandemålen *tillämpa ledarskap och interprofessionellt samarbete såväl inom hälso- och sjukvården som med professioner inom andra delar av samhället* samt *”Självständigt diagnostisera och inleda behandling av akuta livshotande tillstånd samt leda ett interprofessionellt samarbete och kommunicera relevant information till medarbetare i teamet kring en svårt sjuk patient*. Det senare tränas både i klinisk och simulerad miljö. Under VFU under stadium 3 görs formativa bedömningar enligt EPA-modell avseende lärandemålen och de examineras summativt genom portföljexamination. Dessutom sker en bedömning från medarbetarna på studentens praktikplats under termin 12 för att utvärdera studentens professionella färdigheter vilket ytterligare garanterar måluppfyllelse.

Visa förmåga att initiera, medverka i och genomföra förbättringsarbete samt visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete

För lärandemålet är nya läraaktiviteter och examinationsformer under utveckling i samarbete med Chalmers tekniska högskola som har en särskild centrumbildning för forskning och utbildning inom förbättringskunskap, innovation och transformation av hälso- och sjukvård och som kommer att bidra med bra verktyg för att få undervisningsmoment som är relevanta för att utveckla de blivande läkarnas förmågor vad gäller t ex att kunna omsätta nya forskningsrön inom sjukvården. Undervisningen ger också studenterna generell kunskap om problemlösning. Under termin 11 planeras undervisning av teorier och principer under lärandemålet *redogöra för principer för förbättrings- och utvecklingsarbete inom hälso- och sjukvård samt visa god kännedom om de viktigaste kvalitetsverktygen*. Undervisningen kommer att ske via webbaserat material, föreläsningar och gruppövningar och innehålla bl a moment för att öka förståelsen för betydelsen för sammankopplingen av olika kunskapsdomäner för goda resultat och de ”7 quality control verktygen” som används för att identifiera och klassificera kvalitet samt kvalitetsproblem och är starkt kopplade till praktisk problemlösning. Examinationen kommer att ske både skriftligt och under seminarieform. Under termin 12 ska studenterna i mindre grupp arbeta praktiskt med ett problem (lärandemål *visa förmåga att identifiera ett verksamhetsproblem inom sjukvården, analysera problemet och initiera ett förbättringsprojekt samt genomföra detta*) som t ex utgår från patients behov genom att följa en patient genom vårdkedjan eller studera en företeelse inom sjukvården ur ett hållbarhetsperspektiv. I arbetet ska studenten använda en känd förbättringsmodell. Examination för målet *redovisa ett förbättringsprojekt som bidrar till en ökad kunskap inom området för grupper inom utbildning och hälso- och sjukvård* är planerad genom skriftlig inlämning samt posterredovisning med inbjudan av sjukvårdsrepresentanter. Studenterna ska också i inlämningen *”reflektera över värdet av förbättrings- och utvecklingsarbete för den egna professionella utvecklingen, för patienten och för hälso- och sjukvårdssystemet*. Som handledare i detta arbete (från projektplan till genomförande och examination) utses en grupp av lärare med specifik kompetens inom området förbättringskunskap vilka följer studenten under termin 11 och 12.

Studenternas förmåga att delta i forskningsarbete examineras framför allt under termin 10 i form av ett genomfört självständigt examensarbete. Under hela programmet tränas studenterna i ett vetenskapligt förhållningssätt och inhämtar kunskap om t ex statistiska metoder, hur en projektplan formuleras, referenshantering, vetenskaplig metodik och kvalitetsbedömningar av vetenskap som gör dem väl rustade att delta i forskningsarbete. Vid måluppfyllelse av lärandemålen *identifiera, inhämta, sammanfatta och värdera komplex medicinsk och vetenskaplig information samt förbereda, sammanfatta, förklara och försvara erhållna resultat både muntligt och skriftligt* besitter studenterna kompetens nog att delta i forskningsarbete. Lärandemålet examineras med hjälp av den skriftliga rapporten och en posterpresentation.

Visa fördjupad förmåga att på vetenskaplig grund diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar inom det medicinska området med olika grupper samt att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information

Studenten introduceras i ett vetenskapligt förhållningssätt under stadium 1 genom olika läromoment som bl a inbegriper, i) att förstå strukturen och uppbyggnaden av vetenskapliga publikationer, ii) att sammanfatta och presentera en vetenskaplig artikel muntligt, iii) att känna till grunderna kring evidensbaserad medicin och beprövad erfarenhet, iiiii) att översiktligt redogöra för betydelsen av statistik i evidensbaserad vetenskap. Uppnådda kompetenser examineras främst genom seminarier samt muntlig och skriftlig tentamen. Exempel på lärandemål under termin 2 är *översiktligt reflektera kring situationer där ett vetenskapligt förhållningssätt utmanas och över hur man kan argumentera kring dessa situationer med respekt för olika uppfattningar* där studenten tränas i att vetenskapligt kunna bemöta individers/gruppers icke-kongruenta uppfattningar. Under termin 3 inriktas undervisningen kring lärandemålet *använda relevanta databaser för att söka medicinsk information samt sammanfatta och presentera en vetenskaplig artikel muntligt* där studenten ska utveckla sina förmågor att dels använda medicinska databaser och e-resurser samt dels granska och bedöma information och presentera resultatet i seminarieform för sina studiekamrater och handledare.

Under stadium 2 kommer ett nytt sammanhållet block om vetenskapliga frågeställningar och metodik att införas; exempel på lärandemål termin 5 är *visa basala kunskaper om statistik, epidemiologi, studiedesign och principer för evidensbaserad medicin för att kunna analysera, bedöma och diskutera vetenskapliga frågeställningar och metodik inom respektive ämnesområde*. Dessa kunskaper appliceras i kliniska situationer och kliniska sammanhang; exempelvis planeras för läromoment där studenten ska värdera epidemiologiska och randomiserade kliniska vetenskapliga studier relevanta för terminernas ämnesområden. Under termin 6 kommer de teoretiska kunskaperna i att tolka vetenskapligt arbete och ett vetenskapligt förhållningssätt (lärandemål *värdera epidemiologiska och randomiserade kliniska vetenskapliga studier relevanta för terminens ämnesområden*) att sättas i sitt sammanhang under fallbaserade handledarledda gruppdiskussioner och vid patientmöten under VFU. Under planering är löpande reflektionsövningar och examinationer kring ett vetenskapligt förhållningssätt inom terminernas ämnesområden som exempelvis diskussion om vetenskapliga studier och aktuell vetenskaplig evidens för utredning och behandling inom t ex psykiatri, öron-näsa-hals och oftalmologi (termin 8).

Inom läkarprogrammet ska studenten under termin 9 och 10 initiera, planera och genomföra ett självständigt vetenskapligt arbete (examensarbetet). Studenten kommer att i samråd med handledare upprätta en projektplan under termin 9. Projektplanen examineras genom ett muntligt projektplansseminarium av en bedömningskommitté där en medstudent, statistiker samt examinator ingår. Påföljande termin (termin 10) ska studenten genomföra examensarbetet. Som förberedelser till examensarbetet erbjuds studenten lärandeaktiviteter som "academic writing", "etikprövning i medicinsk forskning" och "statistiska metoder i medicinsk forskning". Examensarbetet redovisas för studenter, lärare/handledare och sjukvårdsanställda och examineras dels genom posterpresentation och muntlig redovisning samt opposition på annan students arbete och dels genom en skriftlig rapport (oppositionen examinerar lärandemålet *diskutera andra students vetenskapliga arbete i relation till publicerade forskningsresultat*).

Studenterna redovisar och diskuterar också resultatet för det projekt de arbetat med under förbättringsarbetet under termin 11 och 12 för för andra grupper som anställda i sjukvården samt lärare från Chalmers tekniska högskola.

Visa kunskap om användning av digitala hjälpmedel inom såväl hälso- och sjukvården som inom forsknings- och utvecklingsarbete

Examensmålet om digitalisering är nytt och det pågår arbete inom programmet för att utveckla undervisningsaktiviteter för målet samt inventera vilka digitala verktyg som används inom hälso- och sjukvården idag och som förmodas komma att användas i framtiden. Ett samarbetsprojekt inleds nu med Chalmers tekniska högskola som inom sitt nya styrkeområde "Hälsa och teknik" har expertis inom t ex digitalisering, artificiell intelligens och innovation. En pedagog från PIL kommer också att ingå i projektet vars syfte är att utveckla nytt undervisningsmaterial i form av t ex virtuella patienter och material som främjar digital kommunikation och kunskap om informationsteknologi för att ge studenterna kunskap och färdigheter inom telemedicin. Mer planering av undervisningen för detta lärandemål behövs, bl a kan moment komma att flyttas mellan terminer och läraaktiviteter och examinationer behöver utvecklas ytterligare.

Lärandemål som relaterar till första delen av målet gällande hälso- och sjukvård finns inplanerade på t ex termin 8 (*redovisa hantering av några relevanta digitaliseringsverktyg och redogöra för e-hälsa i psykiatrisk vård, neurologisk vård, vård inom öron-näsa-hals och oftalmologi*) där t ex webbaserade patientmöten kommer att ingå. Inom VFU ingår arbete med ex digitala journaler och digitala skattningsskalor. Eftersom e-hälsa utvecklas centralt inom VGR kommer utvecklingen att följas för att tillse att erforderlig undervisning ges. Examination kommer bl a att ske under VFU enligt EPA-modell avseende dokumentation och utfärdande av recept och intyg när så sker digitalt.

Under termin 11 finns lärandemålet *använda digitala verktyg som kan bidra till patienters och populationers hälsa* som kommer att ge studenterna kompetens inom området med hjälp av webbmaterial och smågruppsundervisning. Examinationen sker skriftligt. Ytterligare ett exempel på lärandemål är *hantera och tillämpa digitala verktyg inom hälso- och sjukvården* under termin 12. Studenterna har under terminen en längre placering inom primärvården där kunskap om förekommande e-tjänster för läkare som t ex anmälan av smittsamma sjukdomar och cancersjukdomar digitalt är väsentlig. Förmåga att hantera patienter med exempelvis kroniska sjukdomar som följs av smart phones/appar förmedlas, där patienternas värden (t ex glukosvärden och EKG) analyseras av läkare inom primärvården varefter detta leder till handläggning antingen via telefonsamtal, videosamtal eller en mail/sms-kontakt. Inom VGR samlas digitala videomöten i appen "Mitt vårdmöte" där appen "Närhälsan online" blir central för studenten att hantera för kommunikation med patienter. Ytterligare ett moment från termin 12 är digital bildhantering inom radiologi. Momenten kommer att tränas delvis simulerat och examineras både praktiskt under VFU samt skriftligt.

Vad gäller andra delen av det nationella examensmålet rörande forsknings- och utvecklingsarbete finns under termin 3 lärandemålet *använda relevanta databaser för att söka medicinsk information samt sammanfatta och presentera en vetenskaplig artikel muntligt* där studenterna genom praktiska övningar lär sig söka efter information i t ex PubMed och som examineras både praktiskt och skriftligt. Under det självständiga arbetet (termin 10) ska även studenten visa förmåga att använda olika databaser och andra digitala verktyg i arbetet samt även ha kunskap om referenshanteringsprogram.

Visa förmåga till självreflektion och empati samt till ett professionellt förhållningssätt

Studenterna får under utbildningen fortlöpande reflektera över sin egen utveckling både enskilt i skrift och tillsammans med andra i grupp. Redan på den första terminen under tidig yrkeskontakt diskuterar de vad ett professionellt förhållningssätt innebär. De får också tidigt reflektera över sina egna styrkor och svagheter och över hur det är att vara student och patient om man tillhör respektive inte tillhör en majoritetsgrupp med avseende på t ex ålder, etnicitet eller sexuell läggning.

Ett exempel på lärandemål från stadium 1 (termin 3) är *diskutera innebörden av ett professionellt förhållningssätt i läkarens yrkesroll vid det personliga mötet med patient* där handledning sker i grupp

utifrån videoinspelningar av studenternas egna patientkonsultationer. Målet examineras med essäfråga vid skriftlig tentamen. Med hjälp av bl a värderingsövningar och forumspel får studenterna fundera över hur de kan agera i svåra situationer, t ex hur de kan ingripa vid kränkningar. Vidare får de utifrån texter och patientmöten sätta sig in i hur människor med olika bakgrund kan bli bemötta i vården.

Under stadium 2 förflyttas perspektivet allt mer från studentens till läkarens (lärandemål termin 6 *diskutera innebörden av ett professionellt förhållningssätt, både i rollen som läkarstudent och blivande läkare*). Preliminärt planeras bl a att studenterna vid seminarier får reflektera kring sitt förhållningssätt. Aktiviteterna följs av en examinerande reflektion skriftligt eller muntligt.

Mot slutet av utbildningen (stadium 3) planeras användande av loggböcker i kursportfölj där erfarenheter och iakttagelser från patientmöten ska noteras samt särskilda uppgifter med inriktning på komplexa situationer som att lämna svåra besked, möte med våldsutsatta patienter och patienter som ”faller mellan stolarna” redovisas. Ett exempel på lärandemål är *visa ett empatiskt och professionellt förhållningssätt i såväl patientmöten som i relation till andra yrkesgrupper* (termin 12). Erfarenheterna diskuteras i smågrupper som examineras under VFU i seminarieform där också observationer från handledare och övriga medarbetare under medsittningar beaktas. Under den sista terminen kommer det också att finnas tid avsatt för upprepade reflektioner kring utmaningar i det livslånga yrkesperspektivet. Genom att identifiera möjliga svårigheter förknippade med läkargärningen finns möjlighet att skapa modeller för att hantera detta, och inse sitt behov av ett kollegialt stöd. Termin 12 avslutas med ett individuellt samtal med utsedd handledare vilken följt studenten under minst en termin.

Under nuvarande program finns ett frivilligt mentorskapsprogram, i det nya programmet planeras ett obligatoriskt sådant som är under utveckling under stadium 2. Två mentorskapsträffar ledda av erfarna kliniska handledare per termin under totalt tre terminer planeras. Examination sker dels genom aktiv närvaro och dels genom att en reflektionstext skrivs efter avslutat mentorskap där mentorskapets betydelse för rollen som läkarstudent beskrivs och tankar om betydelsen av ett professionellt förhållningssätt i den framtida rollen som läkare.

Visa förmåga till ett hälsofrämjande förhållningssätt med helhetssyn på patienten och särskilt beaktande av etiska principer och de mänskliga rättigheterna

Under de första terminerna läggs en allmän teoretisk grund inom områdena etik och mänskliga rättigheter samt om olika faktorer som påverkar hälsan (lärandemål termin 1 *översiktligt redogöra för hälsans bestämningsfaktorer, grunden för de mänskliga rättigheterna inklusive rätten till hälsa samt för de samhälleliga förutsättningarna för medicinsk verksamhet*). Här finns en temadag om mänskliga rättigheter och rätt till hälsa för samtliga förstaårsstudenter vid SA. Studenterna får ta del av föreläsningar av experter inom området, och därefter i mindre grupper med handledare arbeta med värderingsövningar samt gruppuppgifter; ett längre diskussionsfall om rätten till hälsa exemplifieras av papperslösa personers rätt till vård och kortare uppgifter tar upp tillgång, tillgänglighet, godtagbarhet och kvalitet utifrån General Comment 14 till artikel 12 i konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (”AAQ”). Måluppfyllelse examineras dels genom ett webbstest och dels genom att handledare godkänner aktivt deltagande i gruppövningar.

Under stadium 2 fördjupas kunskapen med inriktning på olika medicinska tillstånd, och utifrån människors olika bakgrund vad gäller t ex etnicitet, utbildningsnivå och funktionsvariationer. Exempel på lärandemål under termin 9 är *visa förmåga till ett hälsofrämjande förhållningssätt med helhetssyn på patienten eller personen med ökad risk för sjukdom med särskilt beaktande av etiska principer och de mänskliga rättigheterna* vilket undervisas både genom föreläsningar och arbete med fallbeskrivningar i grupp samt tränas under VFU. Examination sker vid medsittning under VFU där studenten ska uppvisa kunskap, respekt och empati vid mötet med patienten i samtal om hälsofrämjande livsstil på ett sätt som leder till empowerment och motiverar patienten till egenvård. Hänsyn ska tas till diskrimineringsgrunder inklusive funktionsnedsättning och inskränkt autonomi.

Under de sista terminerna sker lärandet i huvudsak integrerat med VFU där studenterna ska kunna arbeta hälsofrämjande och reflektera utifrån de etiska principerna och de mänskliga rättigheterna i mötet med olika patienter (lärandemål *visa ett hälsofrämjande förhållningssätt med helhetssyn på patienten utifrån ett*

vetenskapligt synsätt och med särskilt beaktande av etiska principer och i förhållande till verksamheter som bedriver hälsofrämjande arbete som finns på termin 11). Undervisning sker under seminarium som utifrån ett vetenskapligt arbetssätt och etablerade metoder knyter ihop läkarens roll i förhållande till den enskilde patienten och verksamheter som bedriver hälsofrämjande arbete (t ex specialistsjuksköterskor på vårdcentralen, BVC, MVC, ungdomsmottagningar, olika sektorer i lokalsamhället m fl). Målet kommer att examineras både skriftligt och muntligt.

Visa förmåga att identifiera sitt behov av att fortlöpande utveckla sin kompetens och att ta ansvar för detta

Studenterna får tidigt reflektera över sitt eget lärande och sin kompetensutveckling. Redan på termin 1 finns lärandemålet *identifiera och diskutera innebörden av ett professionellt förhållningssätt gentemot människor och mänskligt material mot bakgrund av läkarens grunder samt reflektera över det egna lärandet och professionella utvecklingen*. Studenterna får bl a läsa en artikel om hur man lär sig professionella kompetenser och utifrån denna reflektera över vad ett professionellt förhållningssätt innebär, hur de tror att de själva bäst utvecklar sina professionella kompetenser, hur de kan ta ansvar för sitt lärande samt vilka styrkor och svagheter de har inom områden som ledarförmåga, samarbete och kommunikation. I nuvarande program finns en examinerande individuell inlämningsuppgift som kommer att kompletteras med handledarledda gruppsamtal.

Till att börja med är perspektivet i stor utsträckning studentens, under stadium 2 får reflektion om utvecklingen till läkare allt större utrymme (lärandemål termin 4 *reflektera över sitt eget lärande och sin professionella utveckling samt identifiera personliga mål för fortsatt utveckling*). Studenterna kommer att skriva en reflektionstext, som ingår i portföljexamination, kring sitt lärande och om sin professionella utveckling sedan de påbörjade sina studier till läkare, följt av samtal med handledare och andra studenter i liten grupp. Genomgående under programmet erhåller studenterna dessutom återkommande formativa bedömningar, enligt EPA-modell, med återkoppling gällande uppnådd klinisk förmåga. Studenten får därmed hjälp att identifiera egna kompetens- och kunskapsluckor och stimuleras att ta ansvar för sin kliniska träning, vilket innebär att studenterna fortlöpande får ta ansvar för att utveckla sin kompetens.

Under slutet av utbildningen (stadium 3) diskuteras det framtida livslånga lärandet som läkare med hjälp av lärandemålet *visa förmåga att identifiera sitt behov av att fortlöpande utveckla sin kompetens och att ta ansvar för detta* (termin 12). Med hjälp av loggbok i kursportfölj noterar studenterna vad de tyckte gick bra respektive dåligt i sina möten med patienter och medarbetare samt vad de utifrån sina observationer vid VFU ser att de behöver kunna under sitt första år som yrkesarbetande respektive längre fram i yrkeslivet. Examination sker i seminarieform och genom portföljexamination.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter och är viktigt i läkarutbildning ur flera aspekter. Jämställdhet är ett villkor för grundläggande mänskliga rättigheter och nödvändigt ur ett hållbarhetsperspektiv. I det nya läkarprogrammet läggs fokus på mänskliga rättigheter/jämställdhet med ett lokalt lärandemål som lyder: *visa kunskap om mänskliga rättigheter och allas människors rätt till bästa möjliga hälsa lokalt och globalt, samt tillämpa de mänskliga rättigheterna i arbetet i hälso- och sjukvården*. Det finns en processledare som arbetar med mänskliga rättigheter och genus sedan tidigare som kommer att fortsätta att integrera ett jämställdhetsperspektiv genom hela programmet tillsammans med terminsansvariga. Processledaren har sedan många år arbetat med att kvalitetssäkra utbildningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv, bl a avseende kurslitteratur och patientfallsexempel.

Under programmets första termin lär sig studenterna grundläggande genusbegrepp och tränas att bli varse sina egna fördomar. Vidare finns under programmet lärandemål som rör som jämställd läkemedelsförskrivning, globala perspektiv på jämlik/jämställd hälsa liksom ett personcentrerat arbetssätt som främjar jämställd behandling av patienter. Det finns även mål om maktförhållanden och makt inom vården där genus är en viktig komponent. Examensmålet som gäller våld mot kvinnor undervisas och examineras bl a under en temadag. Likaså finns lärandemål som innebär att studenterna ska analysera och diskutera hur individernas kön spelar roll för tillgänglighet till vård, bemötande, diagnostik och behandling. Det är också viktigt att studenterna inhämtar kunskap om hur kvinnors och mäns symptomatologi kan skilja sig åt vid sjukdomstillstånd och om hur genusbias kan leda till att kvinnor och män behandlas olika i vården. Angeläget är att lyfta fram att det inte alltid är kvinnor som missgynnas, även män kan utifrån sitt kön inom vissa områden få ett icke optimalt omhändertagande. I programmet integreras i allt större utsträckning jämställdhet i den kliniska undervisningen där studenterna får reflektera kring sina erfarenheter i bl a smågruppsdiskussion.

Under det nya programmet kommer också kraft att läggas på att arbeta för att främja de blivande kvinnliga läkarnas hälsa; sjukskrivningar bland unga kvinnliga läkare ökar pga utmattningssymtom och stress. Undersökningar visar att kvinnliga läkarstudenter upplever en högre studierelaterad ohälsa och ansänd studiesituation. Ur både ett jämställdhets- och hållbarhetsperspektiv är det viktigt att hjälpa studenterna genom undervisning i stresshantering och studieteknik vilket ges under första terminen. I det nya programmet kommer också det nuvarande frivilliga mentorskapsprogrammet att göras obligatoriskt där jämställdhetsfrågor aktivt kommer att tas upp. Diskussion förs om att starta ett gemensamt projekt med företrädare från nuvarande AT- och även ST-studierektorer där yngre yrkesverksamma kvinnliga läkare hjälper våra kvinnliga studenter att utarbeta strategier och förhållningssätt för att bättre kunna möta arbetslivets krav utan att behöva riskera sin hälsa.

För att hantera de eventuella frågor som berör jämställdhet kommer GUs styrdokument "Policy och handlingsplan för jämställdhet och likabehandling vid Göteborgs universitet" och "Handläggningsordning avseende ärenden om diskriminering och trakasserier" att följas. Vid SA finns likabehandlingsrepresentanter som är de första som ska kontaktas då situationer rörande brister i jämställdhet och likabehandling inom utbildningen uppstår. SA har också tagit fram en "Handlingsplan för jämställdhet och likabehandling". I kölvattnet av #metoo har ett projekt startats inom SA där ett ombud finns tillgängligt både för manliga och kvinnliga studenter för att diskutera/anmäla t ex diskriminering.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Hur utbildningen säkerställer användbarhet och förberedelse för arbetslivet

Då det sexåriga läkarprogrammet kommer att ligga till grund för läkarlegitimation måste den nya utbildningen säkerställa att studenten får tillräcklig kompetens i kliniska färdigheter och medicinskt beslutfattande samt att dessa färdigheter fortlöpande dokumenteras och utvärderas. Dessutom ska studenten utbildas för arbete i en hälso- och sjukvård under förändring vilket kommer att säkerställas genom en interaktion med avnämningarrepresentanter dels vid utvecklandet av det nya programmet, dels vid genomförandet.

Av betydelse för studentens träning och förberedelse inför arbetslivet är de aktiviteter och examinationer som rör studentens förmåga att ta ansvar för att fortlöpande utveckla sin kompetens. Från första termin till den sista finns lärandemål gällande studentens egna lärande och kompetensutveckling vilket leder till att studenterna inhämtar förmågor och förhållningssätt inför det fortsatta livslånga lärandet som är en förutsättning för att kunna arbeta i ett föränderligt arbetsliv.

Studenten kommer att få tidig yrkeskontakt genom kliniska placeringar redan i början av utbildningen med lärandemål gällande professionellt förhållningssätt med bl a träning i samverkan mellan läkare och patient. Genom hela utbildningen återkommer lärandemål och formativa/summative examinationer rörande kommunikation och andra professionella förhållningssätt med en ökande grad av komplexitet och progression. Likaså finns lärandemål om globala perspektiv och om samhällsrelaterade faktorer som påverkar hälsa vilket ger kunskap för att även kunna delta i den internationella utvecklingen av vård samt kunna arbeta hälsofrämjande med sjukdomsförebyggande arbete. Studenten kommer också inhämta kunskap för att kunna utveckla framtidens sjukvård, inte minst inom området hållbar utveckling. Programmet har också, som tidigare nämnts ett lokalt examensmål som lyder *visa kännedom om begreppet hållbar utveckling ur ett hälsoperspektiv, diskutera kring koppling planetär hälsa samt kunna identifiera hur potentiella hälsosynergier kan skapas genom hållbarhetsarbete inom sjukvården på global och lokal nivå.*

Lika viktigt är att säkerställa studentens förmåga till team-arbete och ledarskap vilket görs bl a genom simulering för att möjliggöra efterföljande systematisk analys och examination. Vidare kommer studenten att ha god kännedom om det svenska sjukvårdssystemet, både genom teoretiska moment och VFU vilket gör studenten väl förberedd som arbetstagare inom sjukvården. Vid examen kommer studenterna även att besitta de kompetenser som behövs inom en allt mer digitaliserad värld. Examinationernas roll blir viktig; olika typer av examinationer kommer att användas för att säkerställa studenterna när måluppfyllelse för varje nationellt examensmål. För att dokumentera att studenten är rustad för att självständigt kunna arbeta som legitimerad läkare blir träning och återkoppling enligt EPA-modellen ett värdefullt verktyg vad gäller professionella kompetenser som kompletterar övriga examinationer. Vidare kommer studenten ha goda teoretiska kunskaper i medicinska ämnen med en tydlig vetenskaplig förankring. Basvetenskapliga ämnen integreras med de kliniska med en genomtänkt progression där de basvetenskapliga kunskaperna fördjupas och breddas under de kliniska delarna i utbildningen. Likaså finns lärandemål under de sista terminerna som handlar om att t ex diskutera vetenskap i kliniska situationer. Studenten kommer under programmet även ha förberetts för att arbeta inom medicinsk forskning genom undervisning och träning i ett vetenskapligt förhållningssätt omfattande även praktiska moment som det självständiga projektarbetet. Teoretiska kunskaper och ett vetenskapligt förhållningssätt examineras med hjälp av olika typer av examinationer, både muntliga och skriftliga för att säkerställa uppfyllelse av examensmålet.

Under programmet kommer studenten varje termin (med undantag av termin 10) ha kliniska placeringar med successivt ökad längd, ökad svårighetsgrad i den kliniska träningen och med ett större inslag av självständigt handläggande av patienter under handledning. Särskild vikt kommer att läggas vid kunskap om läkemedel och läkemedelsförskrivning då läkemedelsbehandling är den vanligaste medicinska åtgärden inom vården. Totalt kommer varje student ha VFU omfattande ca en tredjedel av utbildningens längd vilket kommer ge god förberedelse för arbetet som legitimerad läkare. Fokus kommer att ligga på att ställa

diagnos och behandla vanliga och allvarliga samt akuta tillstånd och undervisas/examineras både under VFU och i simulerade kliniska situationer. En sammanfattande OSCE kommer också att examinera studentens kunskap före den sista delen av utbildningen som omfattar professionell tillämpning och fördjupning. Sammantaget kommer studenten att besitta tillräckligt med kunskap och kompetenser för att kunna få behörighet att arbeta som läkare efter avslutad grundutbildning.

Utbildningens kvalitetssäkring och utveckling med hänsyn till dess användbarhet och förberedelse för arbetslivet

Ett nytt sexårigt läkarprogram som ska utbilda väl förberedda läkare för arbetslivet måste utvecklas kontinuerligt. Det sker stora förändringar i vården med bl a en omställning till nära vård och utvecklande av digitala verktyg/e-hälsa. För att utbilda studenter för framtidens sjukvård behövs en tät kommunikation med representanter från sjukvården för att utbildningen ska kunna följa utvecklingen inom denna. Samtidigt måste utvecklingen inom vården följas via andra kanaler som t ex via specialistföreningar och andra aktörer som Statens kommuner och regioner samt Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. Eftersom bastjänstgöring (BT) kommer att följa efter grundutbildningen är det av stor vikt att inhämta information om dess föreskrifter när de är fastslagna för att kunna ge en utbildning som väl förbereder studenten för BT.

Det nya läkarprogrammet har en nära samverkan med sjukvårdsrepresentanter på olika nivåer. I Göteborg finns avnämarrrepresentant i det styrande organet för programmet, LPK, som är en av flera interaktionsytor mot sjukvården. Vidare finns samarbetsorgan för sjukvården och akademien, Medi-SAM utbildning. Här finns representanter från VGR (bl a regionövergripande studierektor för allmäntjänstgöring (AT)/BT) och akademien inklusive studentrepresentanter som behandlar gemensamma frågor rörande läkarutbildning. Det finns också samarbete med Medi-SAM forskning och med det övergripande samarbetsorganet, Hälso-SAM. Dessa organ garanterar insyn i varandras olika verksamheter och ger goda möjligheter till informationsutbyte. Likaså är kliniska lärare och handledare källor till information vad gäller hur utbildningen måste anpassas för att de nyutbildade läkarnas kompetens ska motsvara sjukvårdens krav. Det blir en viktig uppgift för programledningens kvalitetsarbete att bevaka utvecklingen inom vården för att anpassa utbildningen för de framtida yrkeskraven.

Ett led för ett bra kvalitetsarbete i samverkan med VGR är att det finns tre campusansvariga kontaktpersoner i de tre större noderna utanför Göteborg; studenterna har längre kliniska placeringar i Trollhättan (Norra Älvsborgs Länssjukhus), Skövde (Skaraborgs sjukhus) och Borås (Södra Älvsborgs sjukhus). De campusansvariga, liksom ansvariga för den kliniska utbildningen vid SU, kommer att samverka vid regelbundna möten med utsedd regionaliseringsansvarig och terminsansvariga vid programmet för överföring av väsentlig information som gagnar programmets kliniska delar.

Det är av hög relevans att under programmets gång undersöka om studenterna upplever en tillräckligt stor progression vad gäller kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Detta är nödvändigt för att studenterna ska känna trygghet inför det kommande arbetslivet. Förutom att vi kommer att undersöka studenternas synpunkter och upplevelser via enkäter/dialoger under pågående terminer kommer en omfattande programutvärdering sista terminen att genomföras. För det nya programmet kommer en organisation att bildas för att utföra alumnundersökningar. Då kan uppgifter också inhämtas om programmets innehåll och utformning har förberett studenterna inför arbetslivet på ett adekvat vis och om eventuella brister som behöver åtgärdas.

En annan viktig aspekt är att insamla uppgifter från de kliniska handledarna för att säkerställa att dessa nås av information gällande lärandemål och bedömning enligt EPA-modell. Detta är en förutsättning för att de kliniska placeringarna ska ge studenterna den förberedelse som krävs inför legitimation. Under 2019 har insamlandet av handledarenkäter startat och kommer att fortsätta i det nya programmet.

I linje med universitetets kvalitetspolicy sker en årlig uppföljning av alla utbildningar vid universitetet. Det nya läkarprogrammet kommer att ingå i denna process där tonvikten ligger på att säkerställa att studenterna når examensmålen för utbildningen och att kurserna kontinuerligt utvecklas. En viktig aspekt i denna uppföljning är examinationernas utformning och ändamålsenlighet. Programmets interna

kvalitetsutveckling och studentinflytandet är andra viktiga delar. Programmet kommer också att ingå i den cykel av utbildningsutvärdering med extern bedömning som regleras i kvalitetspolicyen.

Samverkan med det omgivande samhället och hur den kommer att ge avtryck för studenterna i utbildningen

Den nya sexåriga läkarutbildningen bygger på en hög grad av interaktion med hälso- och sjukvården som är en av de allra viktigaste samhällsfunktionerna med betydelse för hela befolkningen. Genom att studenterna tillbringar ca en tredjedel av sin utbildning inom sjukvården ger denna tid ett konkret avtryck för studenterna; majoriteten av läkarstudenterna som fullföljer studierna kommer att arbeta inom hälso- och sjukvården, en miljö som de blivit väl förtrogna med.

För att genomföra ett läkarprogram som är förankrat i det omgivande samhället måste utbildningen ges i nära samarbete med sjukvården. I Göteborg finns avnämningarrepresentant i det styrande organet för programmet, LPK, som är en av flera interaktionsytor mot sjukvården. Vidare finns samarbetsorgan där sjukvården och akademien samverkar; Medi-SAM utbildning med representanter från VGR och akademien där gemensamma frågor rörande utbildning behandlas. Det finns också samarbete med Medi-SAM forskning och med det övergripande samarbetsorganet, Hälso-SAM. Dessa organ garanterar insyn i varandras olika verksamheter och leder till en utbildning starkt kopplad till samhället utanför akademien. Under arbetet med den nya utbildningen har representanter från sjukvården varit representerade i arbetsgrupper och deltagit i planerandet av hur studenternas kliniska praktik ska organiseras. Vidare har möten med t ex regionens ST-studierektorer och FoUU chef för primärvården hållits för att gemensamt planera för genomförandet av studenternas kliniska placeringar inom primärvården.

I det nya programmets kliniska terminsråd finns representanter från sjukvården liksom i det programråd där alla terminsråden samverkar; det nya programmets struktur och innehåll formas tillsammans med sjukvårdens representanter.

Ett område som har betydelse för samhället är hållbar utveckling som det nya läkarprogrammet kommer att adressera i ett lokalt examensmål med lärandemål och examinationer under flera terminer. Där återfinns mål som t ex rör kopplingen mellan planetär hälsa och ekologiskt fotavtryck samt hållbar utveckling ur ett medicinskt, socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. Dessa lärandemål har direkt relevans för studenternas förmåga att se sin egen och sjukvårdens roll i ett samhälleligt hållbarhetsperspektiv. Arbetet med hållbar utveckling leds av en processledare som kommer att ingå i en fakultetsövergripande kommitté med representanter från alla SAs utbildningar som gemensamt kommer att arbeta med att förankra hållbarhetsmål i utbildningarna. Detta gör att även andra utbildningars arbete inom området kommer att påverka undervisningen för läkarstudenterna.

Ett annat exempel på hur samhället ger ett avtryck på vårt nya läkarprogram är situationen i samhället med papperslösa flyktingar, socioekonomiska parametrars betydelse för hälsoutfall och bristande tillgänglighet inom vården. Sedan 2011 har en processledare inom mänskliga rättigheter och genus infört en lång rad moment och examinationer som rör dessa ämnen för att studenterna ska vara väl rustade att arbeta för en jämställd och likvärdig vård genom att kunna identifiera orättvisor och missförhållanden inom vården vilket gagnar samhället i stort.

Vi samarbetar också med Chalmers tekniska högskola med lärandemål och examinationer vad gäller förbättringskunskap vilket för in influenser till programmet från andra delar av universitetsvärlden. Chalmers har en särskild centrubildning, Center for Healthcare Improvement, som bedriver forskning och utbildning inom förbättring, innovation och transformation av hälso- och sjukvård och som kan ge oss verktyg för att få undervisningsmoment som är relevanta för att utveckla de blivande läkarnas förmågor vad gäller t ex att kunna omsätta nya forskningsrön inom sjukvården. Chalmers har under många år givit kurser i förbättringskunskap för ST-läkare och även forskarutbildat läkare inom området. Under termin 11 och 12 kommer i samarbete med Center for Healthcare Improvement skapas det lärarkollegium som ska undervisa och utarbeta examinationer för examensmålet som gäller förbättringsarbete.

Inom ämnet samhällsmedicin på framför allt termin 11 i det nya läkarprogrammet kommer studenterna att diskutera och praktisera samverkan med kommunen (hemsjukvård, socialtjänst, äldreomsorg) och andra

instanser som försäkringskassa, arbetsförmedling, företagshälsovård, polismyndigheten m fl. Studenterna ska kunna uppvisa kunskap och färdigheter t ex vad gäller relevanta författningar inom socialtjänst, socialförsäkring och arbets- och miljömedicin samt kunna hantera dödsfallsutredningar och känna till sjukvården roll i rättskedjan. Kontaktytan med civilsamhället kommer sannolikt att öka med tanke på decentralisering av vården och digitalisering där samarbete med t ex specialister inom artificiell intelligens, hälsopedagogik samt analytiker inom t ex vårdplatsanvändning och logistik. Även om det råder osäkerhet om hur morgondagens sjukvård kommer att se ut finns hög beredskap och prioritet för att tillse att studenterna ska vara väl rustade för att kunna interagera med det omgivande samhället på ett sätt som gagnar både sjukvården och samhällsutvecklingen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studentinflytande

Studenterna har ordinarie platser i samtliga beredande och beslutande organ inom SA. Sahlgrenska akademins Studentkår (SAKS) organiserar studenterna vid läkarprogrammet och bedriver sitt utbildningsbevakande uppdrag i olika former. På programnivå är studenternas Läkarutbildningsrådet (LUR) ett starkt och aktivt organ för utbildningsbevakning och en ovärderlig samarbetspartner för såväl programmets kursansvariga som programledning. LUR tillsätter att alla kurser har kursrepresentanter som har i uppdrag att framföra studenternas samlade åsikter om kursen vid kursnämndsmöten vilka dokumenteras i kursnämndernas protokoll. Samtliga arbetsgrupper under LPK (för granskning av kursplaner, budgetfrågor, studentärenden samt medicinsk pedagogik och kliniskt lärande m fl) har studentrepresentanter som deltar i arbetet. I LPK finns tre studentrepresentanter som alltid har en stående punkt där de tar upp aktuella utbildningsfrågor. I samarbetsorganet Medi-SAM utbildning finns också en studentrepresentant. I det nya läkarprogrammets samtliga terminsråd finns studentrepresentanter liksom i det programråd där de terminsansvariga samverkar. Även i det fakultetsövergripande utbildningsrådet där frågor som rör läkarprogrammet behandlas finns studentrepresentanter.

Kursvärderingar, återkoppling och åtgärder

I det nya programmet kommer kursutvärderingar och kursnämndsprotokoll publiceras på studenternas lärplattform Canvas. Kursnämndsprotokollen skrivs och signeras tillsammans med studenterna och tas upp vid nästa kurstillfälle för att tillse att de eventuella beslutade förändringarna genomförs. Det blir allt mer vanligare att kursvärderingar genomförs med hjälp av mentometrar där en direkt återkoppling till studenterna kan ske.

Utveckling av utbildningen – dialog mellan studenter och lärare

Det finns stora kontaktytor mellan nuvarande programs studenter och lärare som kommer att vidareutvecklas under det nya programmet. Studenterna möter lärarna i en rad olika undervisningsformer i det nya programmet vilket ger möjlighet till kontinuerlig feedback från studenterna vid olika undervisningsmoment, både formellt och informellt.

I det nya programmet blir det av stor vikt att kontinuerligt utvärdera programmet utifrån studenternas synpunkter. Det finns svårigheter i detta arbete då enkäter ofta har en lägre svarsfrekvens än önskat och det finns risk för att studenterna förlorar intresset för programutveckling om enkäterna blir alltför talrika. Tillsammans med LUR kommer att utarbetas strategier och metoder för att öka enkätvarsfrekvensen och dialogen mellan studenter och lärare.

Vid införande av terminskurser kommer det under pågående kurser genomföras dialoger (med stöd av mentometerverktyg och enkäter/kursnämnder) med studenterna för att upptäcka eventuella brister som behöver åtgärdas till nästa kursstart. Med hjälp av schematekniska lösningar kommer sådana utvärderingar göras när samtliga studenter är närvarande för att alla ska få komma till tals. Det är viktigt att med hjälp av studenterna kartlägga kvaliteten på de kliniska placeringarna för att säkerställa en hög och jämn kvalitet. Varje klinisk placering kommer att utvärderas med hjälp av kortare enkäter med avseende på handledarens kompetens, användningen av EPA och uppfyllelse av lärandemål. En större programutvärdering kommer att ske i slutet av utbildningen och efterföljas av en alumnuundersökning.

Varje vår och höst kommer ett programkollegium att hållas under en hel dag, det sker redan under nuvarande program, med programledning, kursledningar, andra nyckelpersoner inom programmet samt inbjudna gäster där studenterna alltid har en egen programpunkt. Under dagen diskuteras kvalitets- och utvecklingsarbete där studenternas synpunkter är mycket värdefulla.

Vidare deltar studenter årligen vid den nationella medicinpedagogiska konferensen AMEE där lärare från läkarprogrammet i Göteborg deltar tillsammans med kliniska lärare från hela regionen. Dessa möten är givande för alla deltagare och mycket nytt snappas upp av såväl studenter som lärare vilket blir underlag

för gemensamma diskussioner. Även i det nya sexåriga programmet kommer både lärares och studenters deltagande i denna konferens att finansieras med programmets medel.

Vid en rad av frågor som t ex prioritetsordning vid VFU-placeringar och utbyte utomlands är studenternas synpunkter ofta utslagsgivande; LUR insamlar synpunkter från sina studiekamrater och får en bra bild över hur frågorna bäst hanteras.

Programledningen kommer även framledes att arbeta för att så många studenter som möjligt ska engagera sig i programarbetet; ersättning utgår till studenter för deltagande i protokollförda möten. Representanter från LUR har också rätt att anföra sitt programarbete vid prioritering av klinisk placering för att underlätta deras kontinuerliga arbete. Givetvis står programmet för kostnader vid nationella och internationella resor inom programarbetet. Sist men inte minst gör studenterna mycket stora insatser i arbetet med det nya sexåriga programmet med sin kunskap om vad som karakteriserar en bra undervisningsmiljö; detta arbete kommer att fortsätta framgent vid genomförandet av det nu planerade programmet.